National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. KLA 0N4

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL KOLMAPÄEVAL JA REEDEL

Nr. 17 (3216) XXXV aastakäik

Reedel, 28. veebruaril 1986 — Friday, February 28, 1986

Üksiknumbri hind 70 senti

Toronto Eesti Segakoor esinemas Eesti Vabariigi 68. aastapäeva aktusel Asta Ballstadti juhatusel. Foto: Ilme Lillevars

Walesa auhinnaraha alles Norras

VARSSAVI — *Poola Solidaarsuse* juht Lech Walesa ütles, et Poola katolik kirik on vabastanud tema lubadusest annetada $200.000-suurune Nobeli rahuauhind kirikufondi erapõllumajanduse edutamiseks. Walesa lubadus raha kirikule anda on olnud takistuseks ametivõimudega, mida valitsus on blokeerinud neli aastat peetud läbirääkimiste kiuste kiriku ja partei vahel.

Walesa sai Nobeli rahuauhinna 1983. aastal oma juhikoha eest vabas Solidaarsuse ametiühingus, mis keelustati 1981. Poola ametivõimud vaatavad seda au kui poliitiliselt motiveeritud Lääne provokatsiooni. Raha on alles Norra pangas Nobeli komitee arvel.

Marcos resigneerus

MANILA — Pärast paarikümne-aastaliist diktaatorlikku valitsemist alistus president Ferdinand Marcos rahva ja USA nõudele ning lahkus presidendi kohalt. Eriti saatuslikuks sai talle hiljutiste presidendivalimiste tagajärgede oma kasuks „kohendamine", kuigi ka vastaspool väidetakse olevat sama teinud.

Uue presidendina andis ametivande Corazon Aquino, endise poliitiku lesk, kelle mees Filipiinidele tagasi minnes lennuväljal surnuks tulistati ja millest peale on opositsioon president Marcose vastu pidevalt suurenenud.

Marcose tervislik olukord on viimasel ajal olnud väga halb, räägitakse et tal on vähk; igatahes näigi ta televisiooniuudistes väga haigena

viidi ta koguni kanderaamil.

ja USA poolt pakutud lennukile USA presidendid on Marcost pidanud oma parimaks sõbraks, kuid nüüd olevat äärmuslikud paempoolsed diktaatorid neile ebameeldivad ja paremaks peeti temast lahti saada, kuigi uue valitsuse iseloom on veel selgumata. Marcose teeneks jääb siiski, et ta pidas oma range korraga vastu sealse piirkonna kommunistide igasugustele katsetele võimu ülevõtmiseks.

Demonstratsioonid NATO vastu Hispaanias

Madriid (Reuter) — Sajad tuhanded demonstrandid nõudsid Hispaania lahkumist NATO'st. Hispaanias toimub selles küsimuses 12. märtsil rahvahääletus; esimest korda, kus üks NATO liikmesriik on selle küsimuse pannud hääletusele. Asjane küsitelu näitas, et 34,2 prots. hispaanlasi on NATO'sse kuulumise vastu ja 25,2 prots. selle poolt.

Peaminister Felipe Gonzales on tõotanud aktsepteerida rahvahääletuse tulemusi, kuigi ta olevat muutnud oma NATO vastast hoiakut, mis oli üheks punktiks tema 1982. aasta valimisplatvormis.

Kesk-Ida rahu-läbirääkimised võivat saada surmalöögi

AMMAN — Kesk-Ida rahu läbirääkimised võivat saada surmalöögi pärast PLO juht Yasser Arafati 13-päevaseid nõupidamisi Jordaania juhtidega, mis ei saavutanud läbimurret. Kuningas Hussein on soovitanud Arafatil aktsepteerida USA tingimusi PLO osas, nõustudes ÜRO resolutsiooniga Iisraeli tunnustamiseks.

NATO'st lahkumine on vasakpoolsete parteide nõue, kelle hoiak on tugevalt USA vastane ja kes väidavad, et N. Liit pole neile hädaohtlik, küll aga Maroko, USA truu liitlane.

TORONTO EESTI MEESKOORI

AASTAKONTSERT

pühapäeval, 9. märtsil 1986 kell 3 p.l.
Toronto Eesti Majas 958 Broadview Ave.

Kavas: **eesti meeslaule (Ernesaks, A. Kapp, Ritsing ja Vettik)**
ooperikoore (Beethoven, Gounod, Weber, Wagner)

Solist: **Eero Voitk** — tshello **(F. Haydn, Saint-Säens)**

Juhatab Charles Kipper klaveril Margit Viia

Pääsmed $8.—, õpilastele ja pensionäridele $6.— eelmüügil kooriliikmeilt

MULKIDE SELTSI ÜLDPÄEV toimub
neljapäeval, 13. märtsil kell 7.30 õhtul
Toronto Eesti Majas
Juhatus

estonia

KEVAD-NOODID

Laup., 22. märts 1986. a.
Eesti Maja suures saalis kell 19.30

Pääse $15.00 (Kerge eine — Daniel et Daniel Caterers). Informatsioon ja piletid —koori liikmeilt, või Asta Lokk, tel. 463-9065

MAAKONDADE PÄEV LAUPÄEVAL, 19. APRILLIL EESTI MAJAS

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: Ü/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja. TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

TELLIMISHINNAD Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $107.—, $57.—, $29.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $111.—, $59.—, $31.—, mujal välismaal $136.—, $72.—, $38.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080

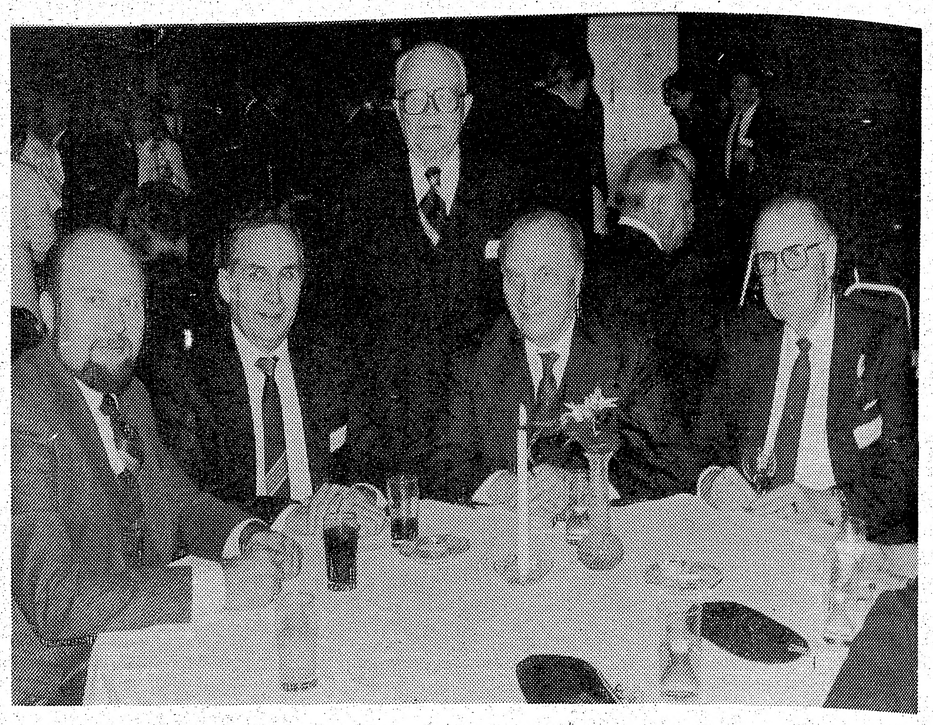

EKN väliskülaliste vastuvõtul oli mitmeid ühispanganduse tegelasi. Pildil istuvad vasakult Soome Ühispanga president Bert Kivimäki, Ontario Ühispanganduse Keskpanga direktor Mel Lang, Toronto Eesti Ühispanga president Karl Randlaid ja endine Toronto Eesti Ühispanga president Villem Noolandi; nende kohal TE Ühispanga juhatuseliige Eino Kuris. Foto: Vaba Eestlane

Kriitiline kümnend

Juutide kõrbeteekond kestis nelikümmend aastat. Ei tea, mis oleks juhtunud, kui neil tulnuks veel kümmekond aastat kodutult edasi sammuda. Võibolla nad jäänukski kõrbesse ja muutunuks beduiinideks. Või hävinenuks kõrbes ja maailm oleks praegu ilma selle andeka ja edasipüüdliku rahvata. Igatahes nad on alles ja nelikümmend aastat on kujunenud klassikaliseks mõõduks, millega Looja on ühte rahvast proovinud ja millest see rahvas on terve nahaga välja tulnud.

Pagulas-eestlaste kõrbeteekond algas 1944. Aastal 1984 sai täis nelikümmend aastat. Muidugi — meid ei saa otseselt võrrelda kõrbeteel olevate juutidega, sest igaüks meist on ammugi leidnud oma Kaananimaa. Kui me aga vaatleme eestlasi kui keelelist ja kultuurilist säilimist taotlevat rahvuslikku rühmitust, siis jatkub meie kõrbetee ja me oleme just astunud üle piibli kõrbematka piiri ning liigume edasi viiendas kümnendis.

On põhjust vaadelda, millises seisundis algab Teise maailmasõja põgenikest kujunenud välis-eestlus oma poolsajandi viimast kümnendit. Selle vaatluse varal saame hinnata möödunud nelja aastakümmet ja projekteerida käidud tee pikendust eelseisvasse aastakümnesse.

Meie saavutused ning edusammud on olnud silmapaistvad. Isiklikus elus on suurem osa eestlasi majanduslikult hästi edasi jõudnud. Nende seas, kes need nelikümmend aastat on üle elanud või vahepeal manalasse varisenute järglaste hulgas on väga vähe neid, kes on hädas ja vajavad ühiskonna abi. Kui neid on, siis on need enamasti haiguste või õnnetuste ohvrid, mille eest keegi kuskil ega kunagi pole kaitstud. Nende üksikute õnnetute kaasmaalaste kõrval on meil aga tuhandeid, kes oma Kaananimaadel on jõudnud teaduslikul, vabakutselisel, kultuurialadel ja mõnevõrra ka majandusalal väga aktsepteeritud tasemele, kuigi mitte just tippudesse.

Organisatsoorselt poliitilisel ja kultuurilisel pinnal oleme loonud eestluse maailmaühendused. Mitte väga efektiivselt, aga ometi oleme Eesti vabadusvõitluses globaalselt ühinenud. Kultuuripidustuste korraldamises oleme ammu üksikute maade ja mandrite piirid ületanud. Praegu teeme uskumatut eksperimenti ülemaailmsete eesti kultuuripidustuste korraldamisega Austraalias. Ei ole mingit kahtlust, et ka see õnnestub. Skautlik noorus — esimene, kes ülemaailmset kogunemist alustas Eesti skautluse 50. juubeliaastal — 1962 — on sellest peale regulaarselt jatkanud maailmalaagrite korraldamist. Need kõik on eestluse elujõu ja organiseerimis-oskuse näitajad, mida meie ise ja teised pagulasgrupid võivad vaadata suure respektiga.

Kõik need on aga ka eestluse fassaad, mis pidevaks püsimiseks vajab tugevat "tagaplaanil" olevat struktuuri. Selleks struktuuriks on eestluse sisu, vaimne jõud või kas või kuulus eesti jonn, kui see positiivselt väljendub. Selles osas ei ole meil mingit alust endaimetluseks. Eestluse tulevikku närib kõike kurjemalt segaabielude järjest suurenev arv. Väga üksikud segaabielud suudavad kasvatada eestikeelseid ja eestimeelseid lapsi, seda enamasti juhul kui ema on eestlane. Aga neid eesti kangelasnaisi on väga üksikud. Hoopis masendavam on pilt kui mõlemad abielupooled on korralikult eesti keelt valdavad eestlased ja kodukeeleks kujuneb siiski võõrkeel. Minnalaskmiseks on niisugust olukorda ebaõige nimetada. Pigem tuleb niisuguseid eestlasi pidada renegaatideks, teadlikeks oma rahvusest taganejateks — ükskõik millisel põhjusel. Niisuguseid renegaateestlasi on palju ja nende arv suureneb. Üksikjuhtudel toovad renegaadid oma järglasi eesti lasteaeda ja täienduskooli, et neid sealt varsti ära viia õigustava vabandusega — laps ei taha! Me oleme kõik(!) teinud, et teda eestlaseks kasvatada.

Eeltoodud juhtude jaoks — kas iseenda või teiste troostimiseks — on olemas isegi „teaduslik" teooria, omamoodi sotsioloogiline dekadents, mis jutustab eestluse jätkumisest ilma eesti keeleta. Shotlased oma torupilli ja seelikuga on selle teooria nurgakiviks. Eesti väljaanne annab meile vastavalt n.n. hapukapsa-, verivorsti- ja rahvariideeestlasi. Kui palju eesti kultuurile, eriti aga Eesti tuleviku poliitilisele taotlusele nendest kasu võiks olla, see on ülimalt küsitav.

Kas ei oleks põhjust kõrbeteekonna viiendat kümnendit alustades siiski midagi ette võtta? Veendunud eestlasi, kes veel alla vanduda ei taha, on siiski üsna arvukalt. Nende olulisema osa moodustavad noored vanemad, ka vanavanemad, kes väsimatult eesti poisse ja tüdrukuid toovad täienduskooli ja skautlusesse. Nende truude eestlaste koondamisel oleks võimalik mõndagi ette võtta, mis viiendat aastakümmet lahendada aitab. Selle juures tuleb aga ära unustada kõik „poolikud" ja nende eestluse juurde venitamise plaanid. Kui meil on tarvis hädasti oma hinge hoida, siis ei maksa raha koguda misjonitööks.

Kas üritame midagi väga-väga tõsist enne kui anname saatusele loobumisvõidu?

HJ

Eestis väärtuste hävitamise kartus

USA välisministeeriumi aruanne inimõigustest Balti riikides

Ühendriikide välisministeerium avaldas 13. veebr. oma igaaastase aruande Kongressile inimõiguste olukorrast maailmas. Selle aruande Balti riikidele pühendatud peatükis öeldakse, et Eestis, Lätis ja Leedus jätkuvad tõsised inimõiguste rikkumised. Välisministeeriumi aruanne nendib, et Balti riikides kehtivad samad kodanike ja poliitiliste vabaduste piiramised ja politseiline kontroll nagu teisteski nõukogude liiduvabariidides.

Aruanne täheldab järjekordselt asjaolu, et Eesti, Läti ja Leedu annekteeriti N. Liidu poolt aastal 1940, kuid Ühendriigid „ei tunnusta seda vägivaldset inkorporeerimist". Pärast neid üldiseid tähelepanekuid Balti riikide kohta annab aruanne detailse iseloomustuse olukorrast Eestis, Lätis ja Leedus.

Ühendriikide välisministeerium ütleb, et nõukogude poliitika eesti rahva suunas „äratab venestamise ja eestilike väärtuste hävitamise kartust."

Aruanne nendib, et madala sündivuse ja slaavlastest sisserändajate voolu tõttu moodustavad eestlased praegu ainult 63 prots. Eesti elanikkonnast, võrreldes 92 protsendiga aastal 1939.

Selles öeldakse, et elatustase Eestis on kõrgem nõukogude keskmisest, kuid märgitakse, et viimaste aastate jooksul esinenud mitmesugused kaupade puudujäägid on põhjustanud teatud rahulolematust rahva hulgas.

Aruanne konstateerib, et möödunud aastal jätkusid Eestis tõsised inimõiguste rikkumised. Öeldakse, et igasuguseid rahvuslike õiguste nõudeid „represseeritakse rangelt" nõukogude võimude poolt. Nenditakse vaimulike vaenamist ja inimõiguste aktivistide „karmi karistamist. Eestis, nagu terves nõukogude süsteemis, toimub poliitvangide julm ja ebainimlik kohtlemine niihästi juurdluste käigus kui ka töölaagrites, vanglates ja vaimuhaiglates kinni pidamise ajal." Aruandes öeldakse, et vangide füüsiline ja psühholoogiline väärkohtlemine on tavaline nähe.

Ühendriikide välisministeeriumi igaaastases inimõiguste aruandes nenditakse, et nõukogude poliitika läti rahva suunas „äratab tõsist muretunnet kuna venestamise protsess ähvardab tema püsimajäämist eri etnilise grupina."

Selles öeldakse, et slaavlastest sisserändajate juurdevool on vähendanud lätlaste osatähtsuse Läti elanikkonnas ainult 53 protsendile.

Aruanne kordab samu iseloomustusi rahvuslike ja inimõiguste olukorra kohta Lätis, mida on juba nimetatud Eesti puhul. Nenditakse, et mitu läti aktivisti on surnud nõukogude vangistuses viimaste aastate jooksul, olgugi, et möödunud aastal ei esinenud teateid sarnastest surmajuhtumitest.

Aruandes öeldakse, et lätlased on vastakuti meelevaldse arreteerimise, vangistamise või sundpagendamisega põhiliste inimõiguste kasutamise pärast. Nendele ei lubata õiglasi ja avalikke kohtuprotsesse, kuna „riigi enda poolt kindlaks määratud tungivad vajadused suruvad maha kohtualuste õigused."

Leedu puhul öeldakse kõnesolevas aruandes, et inimõiguste respekteerimine oli seal jätkuvasti halb möödunud aastal, kusjuures nõukogude võimud jätkasid oma kampaaniat rooma-katoliku kiriku vastu.

Paater Vaclovas Stakenas, Usklike õiguste Katoliikliku Kaitsekomitee liige, langes augusti kuus vägivaldse kallaletungi ohvriks, mille panid toime kaks tundmatut meest.

Aruanne ütleb, et Leedu Helsingi järelvalve grupi liige Viktoras Petkus, kes vangistati inimõigusliku tegevuse eest, on olnud väga halvas tervislikus seisundis pärast seda, kui talle määrati sunnitöölaagris olles veel lisa vanglakaristus aastatel 1983 ja 1984. Aruanne ütleb, et Petkus'est ei ole saabunud mingit otsest uudist 1983. aasta augusti kuust saadik.

Leedu puhul konstateeritakse sama põhiliste inim- ja rahvuslike õiguste puudust, mis kehtib ka Eestis ja Lätis. Aruanne lisab küll, et tänu Leedu elanikkonna suhtelisele homogeensusele, selle tugevale rahvusliku identsuse tundele

ja Leedu Katoliku Kiriku ühendavale jõule on võimalik olnud säilitada paljusid selle maa ühiskondlikke ja kultuurilisi traditsioone.

Leedu keele õpetamise vähendamine algkooli tasemel aastal 1982, koos vene keele ja ajaloo õpetamise suurendamisega on „äratanud kartust, et on käimas eelteöö maa kultuuriliseks ja lõpuks ka keeleliseks venestamiseks."

Ühendriikide välisministeeriumi aruanne inimõiguste olukorra kohta maailmas nendib asjaolu, et vaatamata sellele,

et nõukogude põhiseadus garanteerib kõigile nõukogude kodanikele õiguse moodustada ametiühinguid „represseeritakse brutaalselt" igasugused tööliste püüdlused

rakendada seda õigust väljaspool riigi poolt kontrollitud organisatsioone. Aruanne ütleb, et see on olnud eriti tõsi Balti riikide puhul, kuna nõukogude juhtkond on mures, et Poola Solidaarsuse ametiühingute liikumise ideed võiksid võimalikult levida ka sinna.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

Teised lehed

Kirglik kodumaa armastus

Eesti Vabariigi 68. aastapäeva aktusest kirjutab pikemalt Toronto päevaleht „The Toronto Star" kaastööline William Clark, kelle väljaspool eesti ühiskonda tehtud tähelepanekud on küllaltki huvitavad:

Kirglik armastus oma muistse kodumaa vastu oli põhjuseks miks kogunesid metro eestlased märkimaks selle Balti riigi lühikest vabaduse aega. See väike maa deklareeris iseseisvuse Venemaast 68 aastat tagasi täna (24. veebr.), aga nautisid ainult 22 aastat vabadust enne kui N. Liit nad jälle okupeeris.

Vana vabariigi embleemid — lipud ja vapp — kaunistasid Convocation Halli värvirikkal tseremoonial, mis andis jõudu unelmale, et Eesti võib jälle olla vaba.

Eamus igaaastasest iseseisvuse päeva sündmusest oli eestikeelne, kuigi kohalikud poliitikud tõid tervitusi inglise keeles.

„Mele vaatame edasi tulevikku, kus demokraatia taastatakse jälle teie esivanemate maal", ütles parlamendiliige Andrew Witer (PC — Parkdale — High Park). Ta luges ette ka peaminister Brian Mulroney läkituse, kes kirjeldas sellist sündmust kibemagusaks meenutajaks, kui kerge võib olla vabaduse kaotamine rõhuja läbi.

Witer lubas ka rahvale, et ta tahab aidata abi Kanada valitsuselt aktsiooniks Kaisa Randpere eest, eesti lapsele, kes on lahus oma vanemaist, kelle ema ja isa, Leila ja Valdo hüppasid maapakku kui nad olid külaskäigul Soomes 1984. Elades praegu Rootsis, nad pole suutnud mõjutada N. Liidu ametivõimusid, et nende tütar pääseks välja. „Ta on noorim poliitiline vang ajaloos — 2,5 aastat vana, see on vapustav", ütles Witer intervjuus.

Ontario parlamendiliige Yury Shymko (PC — High Park — Swansea) märkis, et Kanada ei tunnusta praegust rezhiimi Eestis. Shymko ütles, ta loodab, et föderaalvalitsus teeb iga-aastaseks Eesti Iseseisvuse päeva proklamatsiooni nagu Ontario parlament on teinud.

Ajakirjanik kirjeldab osavõtjaskonda:

„Paljud sajad tseremooniast osa võtjad inimesed olid keskealised või vanemad, aga nooremad näis siiski rohkesti."

Ta küsitles üht noort, kes vastas:

„Ma pean seda tähtsaks . . . mitte lasta eesti eluviisi surra", ütles ajakirjanikule 15. aastane Toivo Träss, kes käib eesti koolis ja võtab osa eesti skautide tegevusest.

. Eesti langes Vene alla aastal 1710, aga murdis end vabaks Vene revolutsiooni ajal. N. Liit okupeeris maa uuesti 1940, aeti sealt natside poolt välja, kuid pääsesid võimule uuesti 1944.

Selline oli kanadalasest ajakirjaniku tähelepanek, küllaltki objektiivne ja asjalik, mida ta tutvustas oma sadadele tuhandeile ajalehe lugejaile, kus siiski positiivselt kantakse edasi sõnum, et Kanada pole N. Liidu okupatsiooni Eestis tunnustanud.

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

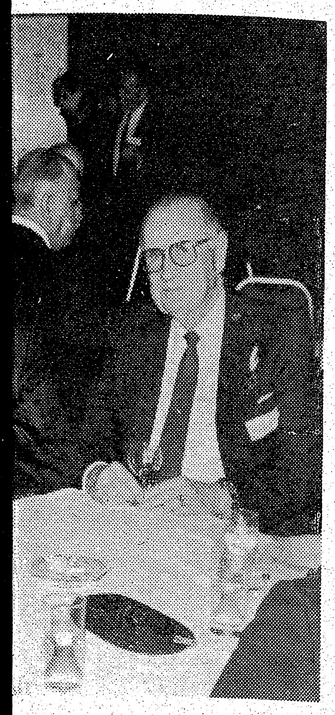

tegelasi. Pildil istuvad va-
Ühispanganduse Keskpan-
t Karl Randlaid ja endine
de kohal TE Ühispanga ju-
Foto: Vaba Eestlane

Balti riikides

na igaaastase aruande Kong-
ti riikidele pühendatud pea-
nimõiguste rikkumised. Vä-
amad kodanike ja poliitiliste
õukogude liiduvabariidides.

ärelvalve grupi liige Viktoras Pet-
kus, kes vangistati inimõigusliku
egevuse eest, on olnud väga hal-
as tervislikus seisundis pärast se-
a, kui talle määrati sunnitöölaag-
is olles veel lisa vanglakaristus
astatel 1983 ja 1984. Aruanne üt-
eb, et Petkus'est ei ole saabunud
ingit otsest uudist 1983. aasta
ugusti kuust saadik.

Leedu puhul konstateeritakse
ama põhiliste inim- ja rahvuslike
iguste puudust, mis kehtib ka
estis ja Lätis. Aruanne lisab küll,
tänu Leedu elanikkonna suhteli-
ele homogeensusele, selle tugeva-
rahvusliku identsuse tundele

ja Leedu Katoliku Kiriku ühen-
davale jõule on võimalik olnud
säilitada paljusid selle maa ühis-
kondlikke ja kultuurilisi tradit-
sioone.

Leedu keele õpetamise vähenda-
ine algkooli tasemel aastal 1982,
os vene keele ja ajaloo õpetami-
suurendamisega on „äratanud
rtust, et on käimas eelteöö maa
ltuuriliseks ja lõpuks ka keeleli-
ks venestamiseks."

Ühendriikide välisministeeriumi
ruanne inimõiguste olukorra koh-
maailmas nendib asjaolu, et
atamata sellele,

et **nõukogude põhiseadus garan-**
eerib kõigile nõukogude kodani-
kele õiguse moodustada ameti-
ühinguid „represseeritakse bru-
taalselt" igasugused töliste püüd-
used

kendada seda õigust väljaspool
gi poolt kontrollitud organisat-
oone. Aruanne ütleb, et see on
nud eriti tõsi Balti riikide puhul,
na nõukogude juhtkond on mu-
s, et Poola Solidaarsuse ameti-
inguite liikumise ideed võiksid
imalikult levida ka sinna.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

Teised lehed

Kirglik kodumaa armastus

Eesti Vabariigi 68. aastapäeva aktusest kirjutab pikemalt Toronto päevaleht „The Toronto Star" kaastööline William Clark, kelle väljaspool eesti ühiskonda tehtud tähelepanekud on küllaltki huvitavad:

Kirglik armastus oma muistse kodumaa vastu oli põhjuseks miks kogunesid metro eeslased märkimaks selle Balti riigi lühikest vabaduse aega. See väike maa deklareeris iseseisvuse Venemaast 68 aastat tagasi täna (24. veebr.), aga nautisid ainult 22 aastat vabadust enne kui N. Liit nad jälle okupeeris.

Vana vabariigi embleemid — lipud ja vapp — kaunistasid Convocation Halli värvirikkal tseremoonial, mis andis jõudu unelmale, et Eesti võib jälle olla vaba.

Eamus igaaastasest iseseisvuse päeva sündmusest oli eestikeelne, kuigi kohalikud poliitikud tõid tervitusi inglise keeles.

„Meie vaatame edasi tulevikku, kus demokraatia taastatakse jälle teie esivanemate maal", ütles parlamendiliige Andrew Witer (PC — Parkdale — High Park). Ta luges ette ka peaminister Brian Mulroney läkituse, kes kirjeldas sellist sündmust kibemagusaks meenutajaks, kui kerge võib olla vabaduse kaotamine rõhuja läbi.

Witer lubas ka rahvale, et ta tahab aidata abi Kanada valitsuselt aktsiooniks Kaisa Randpere eest, eesti lapsele, kes on lahus oma vanemaist, kelle ema ja isa, Leila ja Valdo hüppasid maapakku kui nad olid külaskäigul Soomes 1984. Elades praegu Rootsis, nad pole suutnud mõjutada N. Liidu ametivõimusid, et nende tütar pääseks välja. „Ta on noorim poliitiline vang ajaloos — 2,5 aastat vana, see on vapustav", ütles Witer intervjuus.

Ontario parlamendiliige Yury Shymko (PC — High Park — Swansea) märkis, et Kanada ei tunnusta praegust rezhiimi Eestis. Shymko ütles, ta loodab, et föderaalvalitsus teeb iga-aastaseks Eesti Iseseisvuse päeva proklamatsiooni nagu Ontario parlament on teinud.

Ajakirjanik kirjeldab osavõtjaskonda:

„Paljud sajad tseremooniast osa võtjad inimesed olid keskealised või vanemad, aga nooremad näis siiski rohkesti."

Ta küsitles üht noort, kes vastas:

„Ma pean seda tähtsaks . . . mitte lasta eesti eluviisi surra", ütles ajakirjanikule 15. aastane Toivo Träss, kes käib eesti koolis ja võtab osa eesti skautide tegevusest.

Eesti langes Vene alla aastal 1710, aga murdis end vabaks Vene revolutsiooni ajal. N. Liit okupeeris maa uuesti 1940, aeti sealt natside poolt välja, kuid pääsesid võimule uuesti 1944.

Selline oli kanadalasest ajakirjaniku tähelepanek, küllaltki objektiivne ja asjalik, mida ta tutvustas oma sadadele tuhandeile ajalehe lugejaile, kus siiski positiivselt kantakse edasi sõnum, et Kanada pole N. Liidu okupatsiooni Eestis tunnustanud.

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna
üldhuvide eest!

TES Lasteaia paraad jõudmas Eesti Maja suurde saali, kus toimus Eesti Vabariigi 68. aastapäeva aktus. Foto: Vaba Eestlane

Lasteaias pühitseti Eesti aastapäeva

Igal veebruarikuul on TES Lasteaias suursündmuseks olnud Eesti Vabariigi aastapäeva paraad Eesti lippudega ja sellele järgneva lühema kavaga. Juba paraad ise kasvatajate juhtimisel on värviküllane, kus igal on käes väike lipp, mida rõõmsalt lehvitatakse, paljudel noortel on eesti rahvarõivad seljas. Väga pikaks on lasteaia pere kasvimisega kasvanud ka tänavune paraadmarss.

EV aastapäeva tähistamise avas sõnavõtuga lasteaia juhataja Helle Arro. Ta rääkis sellest, mis juhtus 68 aastat tagasi 24. veebruaril ja küsis lastelt, kas nad teavad, mis päev see on ja kas täna on õige kuupäev. Leidus teadjaid. Ta seletas lastele, et esimesed 20 aastat pühitseti seda päeva vabalt kodumaal, pärast tehakse seda igal pool maailmas kus eeslasi on. Torontos toimub üks suuremaist aktusist sadade inimeste osavõtul.

Ainult Eestis ei ole võimalik seda päeva avalikult pühitseda, aga seda tehakse mõtteis ja südameis lootusega,

et ühel päeval oleks jälle võimalus seda avalikult koos teistega teha.

Vaadates inimesi, kes moodustavad etnilised grupid Kanadas, siis võime neid jagada kaheks — ühed arvavad, et nad peaksid maha jätma pärandkeele, kultuuri, traditsioonid jm, ning ühinema nii kiiresti kui võimalik selle maa ühiskonnaga, et nad poleks enam erinevad. Teine grupp koosneb neist, kes arvavad, et pärandikeel, kultuur ja kombed on tähtsad, millest peab kinni hoidma, säilides samal ajal hea kodanikuna siinses riigis. Seda gruppi nimetatakse mitmekultuurseks. Eestlased ei ole ainus rahvusgrupp, kes kuuluvad teise, paljudel lastel on sama probleem — kuidas hoida kinni oma identsusest ja kindlustada püsima jäämist. Meie vanem generatsioon sündis Eestis, kus oli nende esimene keel eesti keel ja kasvasid eesti kultuurikeskkonnas. Nad teadsid ja tundsid, et nad on eestlased. Meie noorem generatsioon pole Eestis sündinud. Nad räägivad eesti, inglise ja mitmed ka prantsuse keelt. Nad on kasvanud teises kultuuris.

Aga noorem generatsioon on eesti rahva tulevik. Kodus, lasteaias, eesti koolides, hellakestes, hundudes, gaidides, skautides, rahvatantsurühmades ja teistes eesti organisatsioonides õpetatakse eesti keelt lootusega, et nad tunnevad, et nad on eestlased ja et eesti rahva probleemid on olulised ka neile. 68 aastat tagasi võitlesid eestlased oma kodumaa eest. Ka praegu käib võitlus edasi kodumaa eest, kuid mitte relvadega. Me võitleme ajaloolise fakti vastu — meie maa võeti meie käest ja rahvast tahetakse järjekindlalt hävitada. Aeg on kätte jõudnud, kus me peame vabadusevõitlusele uue süsti andma.

Kui me seda nüüd ei tee, siis varsti peame tunnistama, et oleme oma asjadega hiljaks jäänud.

Tänasel EV aastapäeva aktuse pühitsemisel mõtleme mitte ainult eesti rahva minevikule, vaid mõtleme ka olevikule ja tulevikule.

Kogunenud Eesti Maja suurde saali lava ette, mis seekord koguni kitsaks kippus jääma, esitati lauluõpetaja Evi Valge ja Linda Norheimi klaverisaatel kolm tantsumängu „Kükita, kükita", „Eesti polka" ja „Tantsime". Sellele järgnesid laste ühislaulud „Mu kodu" ja „Mu koduke on tilluke", millega kavaline osa laste poolt piirduski.

Lõpusõnas lasteaia juhataja H. Arro tänas kaasaaitajaid ja kasvatajaid programmi läbi viimise eesti ja andis lastele juhendeid klassidesse minekuks, kus neid ootas sünnipäevakringel ja mahl. Ta tegi teatavaks, et lastele jagatakse kätte poole aasta tunnistused.

Eelteatena tegi ta teatavaks, et tänavu toimub sügisesse esimesse klassi eelregistreerimine; olevat kuuldusi rohkest 3-aastaste arvust, mistõttu eelregistreerimisega aidatakse õppetegevuse kavandamist kergendada.

Lastele anti jälle väiksed lipud kätte ja järgneva Eesti hümni ajal hoidsid nad neid kõrgel. Hümnile järgnes väljamarss lippudega.

Toronto Eesti Ühispank
958 Broadview Ave. Toronto,
Ont. M4K 2R6
Ühenduses on jõud!

KINNISVARALAENUD 11.5%
ISIKLIKUD LAENUD alates 12.5%

Informatsiooniks helistada:
465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3,
teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

AUSTRAALIA UUDISEID

Noored austraallased Canberras The Young Liberal Movement of Australia, mis on osa liberaalide parteist, korraldas demonstratsiooni Nõukogude Liidu saatkonna ees Canberras Helsingi kokkuleppe 10. aastapäeva puhul. Ka Canberra eestlastele saabus kutse sellest meeleavaldusest osa võtta, mida ka tehti. Austraalia noorte poolt koostatud kiri N. Liidu juhile Mihhail Gorbatshovile paigutati saatkonna kirjakasti, kuna keegi ei tulnud seda vastu võtma. Peakõnelejaks oli ukrainlane dr. M. Lawrinsky Melbourne'ist.

☆

Balti rahvusgrupp Brisbane'is korraldas Kopenhaagenis toimuva Balti Tribunali ja sellele järgneva Vabadusristlemise puhul Läänemerel võimsa ja hästikorraldatud rahvakoosoleku. „The Baltic Peace and Freedom Crusade", nagu üritust nimetati, toimus täpselt samal ajal kui baltlaste suursündmused Euroopas. Ürituse raames organiseeriti ka kunsti, käsitöö ja raamatunäitus.

Näituse avas kohaliku suurima ajalehe „The Courier Mail" kunstiarvustaja Phyllis Woolcock.

Rahvakoosolekul toimis teadustajana Barbara Bowers, kes on üks tuntumaid ja populaarsemaid TV- ja raadiotegelasi Brisbane'is. Rahvakoosoleku avas Brisbane'i abilinnapea Denver Beanland. Külaliskõnelejad olid töölispartei senaator Mal Colston, liberaalpartei senaator Kathy Martin-Sullivan ja rahvuspartei senaator R. L. Boswell.

Rahvakoosoleku kavas esitati ka balti rahvaste rahvatantse ja laulis ühendkoor. Peale kohalike balti päritoluga kõnelejate esines külaliskõnelejana Sydney Eesti Seltsi esimees ja Ühendatud Balti Komitee abiesimees Sydney's Tiiu Kroll-Simmul.

☆

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Päev peeti Austraalias 21. septembril. Päeva osas vastuvõetud resolutsiooni tekst on järgmine: „Deklareerime, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjas, Euroopa Julgeoleku ja Koostöönõupidamise lõppaktis ning teistes rahvusvahelistes lepingutes leiduvad põhimõtted rahvaste enesemääramise õigusest ning inimõigusest pole rakendatud eesti rahva osas, kes jätkuvalt kannatab N. Liidu vägivaldse okupatsiooni all."

MAARJAMAA KIRJASTUSEL
EESTI KEELE ETÜMOLOOGILINE TEATMIK
Alo Raun
Köites $18.— + saatekulu $1.—
Broshüüris hind $10.—
+ saatekulu 50¢
Saadaval Vaba Eestlase talitusest

INCOME TAX PREPARATION
MARK TUOMOLA, B.A.
191 Eglinton Ave. E., ruum 206 — Soome Ühispanga maja
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. alates

VALVEARST NÄDALALÕPUL

1. ja 2. märtsil
dr. A. Rebane, tel. 461-6383

8. ja 9. märtsil
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

Kinnisvarade ostu ja müügi puhul

(ELUMAJAD, ÄRIRUUMID JA SUVILAD)

Toomas Markin
Associate Broker

Kontoris 482-5544
kodus 447-3782

L.S. Snelgrove (1981) Ltd.

Külalisi EKN poolt korraldataval EV 68. aastapäeva väliskülaliste vastuvõtul. Pildil vasakult Vaige Niitenberg, Kanada slovakkide rahvuslik tegelane, Kanada ja Ontario etniliste pressiorgnisatsioonide endine esimees dr. Joseph Kirschbaum, pr. Kirschbaum ja dr. Olev Träss sõbralikus vestluses. Foto: Vaba Eestlane

24. veebruar Eesti Iseseisvusepäevaks Ontarios

Rohkearvuline väliskülaliste vastuvõtt — Sooje tervitusi Kanada ja Ontario valitsustelt

Möödunud reedel, 21. veebruaril toimus Eesti Majas Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo ja tema abikaasa Margoti ning Eestlaste Kesknõukogu Kanadas poolt korraldatud vastuvõtt väliskülalistele Eesti Vabariigi 68. aastapäeva puhul.

Külaliste hulgas olid Kanada föderaalse parlamendi liikmed Bob Hicks, Lynn Macdonald, Corrine Boyer, John Oestrom, Bill Attewell ja Andres Witer, Ontario parlamendiliikmed Tony Ruprecht ja Yuri Shymko, Toronto linnanõukogu president Fred Beavis, linnanõunike, Toronto linnaosade ja ümbruskonna keskuste linnapeasid, Toronto etniliste ühiskondade esindajaid ja mitmeid teisi, kellega eestlastel on aastate jooksul tekkinud sõprusvahekord. Eestlastest olid külalisteks Valdo Randpere ja Leila Miller, aga märgatavalt arvukalt ka nooremaid eestlasi.

Õhtu kavalise osa avas EKN väliskomisjoni esimees Mati Epner, märkides lühidalt Eesti ajaloo pöördelisi aastaid, kui pärast sajandeid võõraid valitsusi Eesti sai aastal 1918 vabaks demokraatlikuks riigiks ja võeti Rahvasteliidu täisõiguslikuks liikmeks. Aga aastal 1940 okupeeriti Eesti jälle N. Liidu poolt ja ühendati sellega. Kui Gorbatshovi juhtimisele asudes öeldi, et me peame teda usaldama,

siis kuidas usaldaksid need N. Liitu, kes tunnevad seda rezhiimi, kus kokkulepete murdmised on tavalised.

1920. a. sõlmiti Tartus rahuleping, on olnud mitmeid teisi lepinguid, kuid 1940. aastal okupeeriti Eesti ja muudeti kommunistlikuks ühiskonnaks.

Lõpuks M. Epner soovitas, et vaba maailm räägigu tugevamalt kui enne, kui Gorbatshov räägib usaldamisest, okupeeritud maades toimuvast venestamisest, naabrite sõjalisest ähvardamisest. Sellejuures on küsimus, miks vajatakse rohkem kokkuleppeid? Kuid meile on vajalik tugev rahu kaitse NATO ja NORAD'i läbi. Kanadalastena toetagem sõjalist tugevust. Nõudkem Gorbatshovilt vabu valimisi Balti riikides nagu on ettenähtud N. Liidu põhiseaduses.

Muusikalises osas esines perekond Voitk, kolm venda esinesid oma instrumentidel õe Urve klaverisaatel. Esimesena mängis Urve Voitk soolona Eduard Tubina „Valls variatsioonidega", siis saatis ta venda Aaret, kes esitas vioolal prantsuse tantsud „La provencale" ja „Le Basque". Järgnes Tõnu Voitk viiulil, esitades E. Tubina kaks eesti tantsu „Vana valss" ja „Kandlemängija". Viimasena Eero Voitk tshellol ja Charles Kipper klaveril esitasid Haydn'i kontserdi (in C Major).

Kolm venda ja õde äratasid imetlust oma kõrgetasemelise esinemisega.

Tervituste osa avas parlamendiliige Andrew Witer, kes tõi tervitusi mitmekultuuriministrilt Otto Jelinekilt ja peaministrilt Brian Mulroney'lt, märkides alguses, et kaks osavõtjate hulgas olevat inimest on näidanud vabaduse mõiste suurust (Randpere, Miller). Olgu meie palved nendega, et nad saaksid jälle kokku elama oma tütre Kaisaga. Ta tutvustas teisi Torontost kohal olevaid parlamendiliikmeid ja luges ette Kanada peaministri Brian Mulroney tervituse, kes soovis edu ja jõudu. Omalt poolt lisas M. Witer veel Eesti saatusele mõeldes, et tänane kokkutulek näitab, kui kergesti võidakse kaotada vabadus. See päev pole erilise tähendusega mitte vaid eestlastele, vaid hoiatuseks kõigile, et vabaduse ja iseseisvusega ei saa kompromissi teha ja lootis siis, et ühel päeval võidakse seda päeva tähistada jälle vabal kodumaal.

EKN esimees Laas Leivat tegi teatavaks tänavuse teenetemedali andmise Lembit Kolk'ile, kellele EV aupeakonsul I. Heinsoo selle rinnale kinnitas,

mille juurde L. Leivat märkis, et L. Kolk koos kahe teisega algatas allkirjade aktsiooni 6 miljoni nime kogumiseks Balti riikidele ÜRO'sse vaatleja koha saamiseks.

L. Leivat lisas, et juttudele pehmenemisest Moskvas, küsitagu tõendeid Valdo Randperelt ja Leila Millerilt, kui nende 2-aastast last ei lubata vanemate juurde. Nad saaksid vastuse, et N. Liidus pole mingit respekti perekondade ühendamisele ja tutvustas kirja, mida inimesed võiksid saata kas oma kohalikule parlamendiliikmele või otse Mihhail Gorbatshovile.

Leila Miller ja Valdo Randpere laulsid „Sleep my child" ja „Ema", avaldades laulude kõrval lootust, et kohalolevad parlamendiliikmed saaksid neid aidata.

Sandra Miller, finantsminister Michael Wilsoni sekretär, luges ette ministri tervituse, lubades jätkuvat toetust Eesti vabaduse eest võitlemises. Sõna vabadus on selliste vabaduspäeva tähistamise mõte.

„Olete inimesed, kel on sellest kogemused ja arvan, et peame koos töötama ja inimesi veenma, et vabadus on suurim anne maailmale, mille kaitsemisel ei tohi väsida, vaid loota, et ka okupeeritud maad ühel päeval jälle vabaks saavad," lõppes tervitus.

Toronto linnavalitsuse poolt tervitas linnanõukogu president Fred Beavis, juhtides tähelepanu hommikusele Eesti lipu heiskamisele Toronto raekoja väljakul, mis on näide kuidas Toronto linn hindab Eesti vabaduspäeva. Kuid see lipp peaks sel puhul lehvima üle kogu maailma, samuti kogu Kanada kohal. Kui räägime vabadusest, siis peame selle heaks ka midagi tegema, et oleks jälle Vaba Eesti ja lootis siis optimistlikult, et 69. aastapäeva tähistatakse juba vaba riigina.

Teadustaja Priit Aruvald luges ette väliskülaliste nimed, misjärel Ülemaailmsete Eesti Päevade Kanada komitee esimees Toomas Metsala koos Ruho Paluojaga kutsusid ette isikud, kes olid ESTO-84 korraldamisele kaasabi andnud:

Ontario parlamendiliikmed Yuri Shymko ja Tony Ruprecht'i, East York linnapea David Johnsoni ja Läti Vabariigi konsuli dr. E. Upenieksi, kellele tänutäheks anti üle ESTO-84 albumid.

Minister T. Ruprecht märkis järgnevas sõnavõtus, et koos Randperedega tuleb Kanadasse uus sümbol — inimesed, kel pole võimalik ühineda oma perekonnaliikmetega, sest samasuguseid inimesi on sadu Ida-Euroopas. Kanadas on inimestel erirespekt vabaduse vastu, vaatamata parteilisele kuuluvusele. Olgu ka Eestis inimõigused ja vabadus selle maa vabaduse sümboliks. Kuna täna on siin palju inimesi, kel on võimu ja mõjutamisvõimalusi, siis toetagem seda rahvast.

Lõpuks ta tegi teatavaks Ontario parlamendis vastu võetud deklaratsiooni, millega 24. veebruar 1986 deklareeriti Eesti iseseisvusepäevaks Ontarios, millele oli alla kirjutanud Ontario peaminister David Peterson.

Ametlikule osale järgnes veel aega vestlusteks ja kontaktide loomiseks väliskülalistega, kes olid tulnud Eesti Vabariigi 68. aastapäeva puhul jagama meie väikseid rõõmusid ja suuri muresid.

Helikunstnik August Nieländer surnud

30. jaanuaril suri Bowie's, Maryland'is diplomeeritud helikunstnik kapten August Konstantin Nieländer, kes oli sündinud 1. sept. 1887. a. Vana-Kuustes.

A. Nieländer on üks meie vanema põlve tegelasi, esimese Eesti muusikakooli asutaja ja Eesti Vabadussõja veteran, soomusautode kolonni ülem, laulukooride dirigent, õpilaskooride laulupidude üldjuht ja paguluseski eesti laulukultuuri viljeleja.

K. A. Hermanni soovitusel pääsis ta 1904. aastal Peterburi konservatooriumi metsasarve õppima. 1910. a. lõpetas konservatooriumi diplomeeritud vabakunstnikuna ja sõjaväe kapellmeistri diplomiga. Kutsuti Staraja Russasse suveorkestri juhiks, sealt Tartu Krasnojarski polgu kapellmeistriks ning reaalkooli muusikaõpetajaks. Edasi Tsarskoje Seloosse keisri ihukaitsepolgu orkestri kapellmeistriks.

I. Maailmasõjas teenis sõjaväes, sai Pauli sõjakoolis eriväljaõppe erikursustel soomusautode alal, millele järgnes rindeteenistus ohvitserina. 1917. a. tuli kodumaale, oli pärast saksa okupatsiooni esimesi rahvusväkke astujaid, kus ta määrati soomusautode kolonni organiseerijaks ja püsis seal ülemana kuni sõja lõpuni.

Juba 1918. a. oli ta saanud loa Eesti muusikakooli asutamiseks. Kool pandi käiku 14. jaan. 1919, kui ta ise rindele tagasi siirdus. Pärast sõda sai tema koolist Tartu Konservatoorium, mis tegutses kuni jäädi ühe konservatooriumi juurde, mis asus Tallinnas. A. Nieländerist sai muusikakursuste juhataja, organiseeris Tartus oopereid, oli Tartu ülikooli sõjalise kasvatuse instituudi orkestri dirigent.

1944. a. põgenes Saksamaale, sealt koos perega USA'sse, kus ta elas Washingtoni lähedal. Oma vanadusepäevi kasutas ta oma rikaste kogemustega mälestuste kirjutamiseks, andes väärtusliku memuaarteose „Taktikepi ja relvaga" (1982).

Akadeemiliselt kuulus Korp! Reveliasse.

EESTLASED ROOTSIS

Eesti Etnograafilise Ringi järjekordsel töökoosolekul vaadeldi eesti kindaid. Mitmesuguseid kindaid oli laudadele asetatud ja need moodustasid kireva kogu, otsekui eksootilise lillepeenra. Kalli Klemet pidas ettekande kinda ajaloo, valmistusvõtete, mustrite ja nende arengu kohta. Kõneleja väitis tagasihoidlikult, et teema ei kuulu otseselt tema eriala alla, kuid ta püüab vahendada selle kohta eesti etnograafiat puudutavas kirjanduses leitud andmeid. Vanimad säilinud eesti kindad pärinevad 17. sajandist ja olid valmistatud nn. „vilt-tehnikas". Silmkoelised villasest lõngast labakindad jõudsid alles ajapikku oma traditsioonilise kujuni, milles võime eritleda kinda „pära", kinda „laba" selja ja pihuga, ahenevat otsa ja põialt. Sõrmkinnas tuli alles möödunud sajandil. Põnevaim osa ettekandest puudutas muidugi „kindakirju", nende tüüpe ja nende geograafilist jagunemist. Kõneleja näitas värvilisi illustratsioone teatmeteostest ja leidis ka näiteid kokkutoodud materjali hulgast, kuid suhteliselt väikest osa võis selles „etnograafiliselt" õigeks pidada, ehkki leidus traditsioonilisi sugemeid. Ringil on kavas kindakudumise kursuse organiseerimine, mille vastu huvi tekitajaks oligi tutvustav loeng.

☆

Stokholmi lähiraadios anti kaks tundi kestnud programm Eesti ajaloost, olukorrast okupatsioonis, eesti keelest, kultuurist ja eestlastest Rootsis. Saadet illustreeriti eesti rahvalauludega ja uuema muusikaga. Ka Leila Milleri-Valdu Randpere heliplaati mängiti. Kogu programmi juhtis Peeter Luksep, külalistena esinesid Jaak Jüriado Vangistatud Vabadusvõitlejate Keskusest ning Hendrik Nyman Ida-Euroopa Solidaarsüskomiteest.

☆

Eesti Noortetöö Eesti Komitee juures oli ohus, et jäetakse ilma riikliku toetuseta, kuid uue riigieelarve ettepanekus on eestlastele eriliselt meeldivaks uudiseks see, et Rootsi haridusminister Bengt Göranson on muutnud noorteorganisatsioonide keskse toetamise reegleid ja jäädakse alles toetust saajate hulka. Toetus tuleval eelarveaastal on 315.000 Rootsi krooni (ca $52.000).

KATUSETÖÖD

uued ja parandamine.
Soome ehitajad

Veli Salminen 492-1351

Metro licence 2422

EV aastapäev eesti

Avaldati kirjandite võistlus

Käesoleva nädala teisipäeva õ Vabariigi 68. aastapäeva aktus, mi vanemaid.

Aktuse alul toodi sisse kooli lipp, selle järel sammuva 6. klassi, lõpuklassi õpilastega. Pärast ühislaulu „Eesti lipp" mälestati õnnetuse ohvriks langenud 5. klassi õpilast Desiree Holmbergi. Kaasõpilane siiütas lillede kõrval küünla ja õpetaja Ene Lüdig iseloomustas oma mälestuskõnes Desireed kui äärmiselt sõbralikku ja hoolitsevat last, kelle tool jäi klassiruumis tühjaks.

Aktusekõne pidas Lembitu skautlipkonna juht Harold Kivi, viies mõtted ajaloolistesse pöördepunktidesse Eesti ajaloos ja asetas siis küsimuse:

miks peame siin võitlema Eesti ja maailma vabaduse eest?

Eriti siin Kanadas, kus on palju vabadusi ja raske oleks ettekuju-

tada ne
ühiskon
dusi. Ku
õigused
vangi pa
Võib ju
osa ma
peetakse

Eestis
da, aga
võid nä
sõnavab
riiki, k
pantvan
Randper
püütaks
ja kultu
maal su

Sellep
lootus.
kaajalin

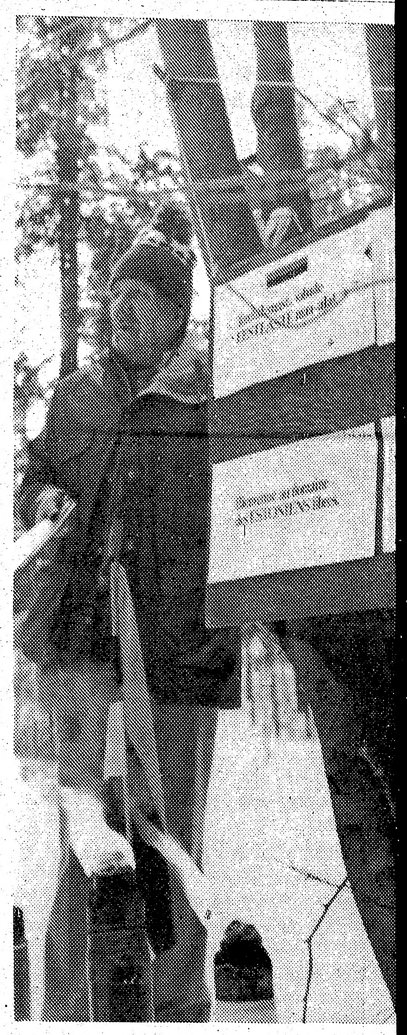

Endel Ruberg hiljutisel Quebeci suu
mäel, neljas keeles olevate siltide
„Tere tulemast vabade eestlaste maa

Üksik valvepostil olija

8. veebruaril toimus Quebeci talvine suusaloppet, mille pikkus 100 km. Suusarada viib üle Lättemäe. Seda läbi eestlaste maa-ala minekut on skm Endel Ruberg kasutanud koos teistega või üksinda Eesti tutvustamiseks, jagades suusatajaile mitmesugust inglise ja prantsuse keeles olevat Eesti kohta käivat materjali, mida ta EKN büroost on saanud.

Tänavu oli umbes 3800 murdmaasuusatajat võistlusest osa võtmas, kes läbisid Lättemäe juba hommikuhämaruses. Siis on ka Lättemäe efektiivseim, kuna seal on nagu auvärav üheteistkümne põleva tõrvikuga, viie tutvustava sildi ja kuue Eesti lipuga. Lättemäe „auvärav" on ka ainus, kus nii pidulikult suusatajaid vastu võetakse.

Aastat
suusataja
takse ku
jale hü
„Eesti
mitme
muidugi
vähemal
paneku
mine kü
la 5.30 h

E. Ru
vaja uus
mõnele s
aega. E
kuid viir
küllalt.

Rasku
mäele pä
bussiühe
leidis ta
kuna poe
ära tõi C

ESTLASED ROOTSIS

Eesti Etnograafilise Ringi järje-rdsel töökoosolekul vaadeldi ees-kindaid. Mitmesuguseid kindaid laudadele asetatud ja need moo-stasid kireva kogu, otsekui ek-otilise lillepeenra. Kalli Klemet as ettekande kinda ajaloo, val-stusvõtete, mustrite ja nende ngu kohta. Kõneleja väitis ta-ihoidlikult, et teema ei kuulu ot-elt tema eriala alla, kuid ta iab vahendada selle kohta eesti ograafiat puudutavas kirjandu-leitud andmeid. Vanimad säili-l eesti kindad pärinevad 17. sa-dist ja olid valmistatud nn. t-tehnikas". Silmkoelised villa-lõngast labakindad jõudsid al-ajapikku oma traditsioonilise uni, milles võime eritleda kinda ra", kinda „laba" selja ja pihu-ahenevat otsa ja põialt. Sõrm-nas tuli alles möödunud sajan-Põnevaim osa ettekandest puu-as muidugi „kindakirju", nende pe ja nende geograafilist jagu-ist. Kõneleja näitas värvilisi il-ratsioone teatmeteostest ja lei-ka näiteid kokkutoodud mater-nulgast, kuid suhteliselt väikest võis selles „etnograafiliselt" õi-s pidada, ehkki leidus traditsi-lisi sugemeid. Ringil on kavas akudumise kursuse organiseee-ne, mille vastu huvi tekitajaks tutvustav loeng.

☆

okholmi lähiraadios anti kaks i kestnud programm Eesti aja-t. olukorrast okupatsioonis, ees-eelest, kultuurist ja eestlastest tsis. Saadet illustreeriti eesti alauludega ja uuema muusika-Ka Leila Milleri-Valdu Rand-heliplaati mängiti. Kogu pro-mi juhtis Peeter Luksep, küla-a esinesid Jaak Jüriado Van-tud Vabadusvõitlejate Kesku-ning Hendrik Nyman Ida-Eu-a Solidaarsuskomiteest.

☆

esti Noortetöö Eesti Komitee s oli ohus, et jäetakse ilma ku toetuseta, kuid uue riigieel-ettepanekus on eestlastele eri-meeldivaks uudiseks see, et si haridusminister Bengt Gö-n on muutnud noorteorgani-onide keskse toetamise reeg-a jäädakse alles toetust saaja-lka. Toetus tuleval eelarveaas-n 315.000 Rootsi krooni (ca 00).

KATUSETÖÖD

uued ja parandamine.
Soome ehitajad
eli Salminen 492-1351
Metro licence 2422

ega tuleb Kanadasse uus l — inimesed, kel pole või-ühineda oma perekonnaliik-a, sest samasuguseid inimesi lu Ida-Euroopas. Kanadas on stel erirespekt vabaduse vas-atamata parteilisele kuuluvu-Olgu ka Eestis inimõigused ja us selle maa vabaduse süm-. Kuna täna on siin palju ini-kel on võimu ja mõjutamis-iusi, siis toetagem seda rah-

uks ta tegi teatavaks Ontario amendis vastu võetud dekla-iooni, millega 24. veebruar 6 deklareeriti Eesti iseseisvu-ievaks Ontarios, millele oli kirjutanud Ontario peaminis-David Peterson.

etlikule osale järgnes veel ae-tlusteks ja kontaktide loomi-väliskülalistega, kes olid tul-esti Vabariigi 68. aastapäeva jagama meie väikseid rõõmu-suuri muresid.

EV aastapäev eesti täienduskoolis

Avaldati kirjandite võistluse tagajärjed — $1770 auhindadeks

Käesoleva nädala teisipäeva õhtul toimus Eesti Majas TES Täienduskooli Eesti Vabariigi 68. aastapäeva aktus, millest osa võttis õpilaspere kõrval ka rohkesti lastevanemaid.

Aktuse alul toodi sisse kooli lipp, selle järel sammuva 6. klassi, lõpuklassi õpilastega. Pärast ühislaulu „Eesti lipp" mälestati õnnetuse ohvriks langenud 5. klassi õpilast Desiree Holmbergi. Kaasõpilane süütas lillede kõrval küünla ja õpetaja Ene Lüdig iseloomustas oma mälestuskõnes Desireed kui äärmiselt sõbralikku ja hoolitsevat last, kelle tool jäi klassiruumis tühjaks.

Aktusekõne pidas Lembitu skautlipkonna juht Harold Kivi, viies mõtted ajaloolistesse pöördepunktidesse Eesti ajaloos ja asetas siis küsimuse:

miks peame siin võitlema Eesti ja maailma vabaduse eest?

Eriti siin Kanadas, kus on palju vabadusi ja raske oleks ettekujutada nende kitsendusi. Siin nõuab ühiskond veelgi suuremaid vabadusi. Kuidas oleks kui kõik need õigused võetakse, kui omaksed vangi pannakse, ära küüditakse? Võib juhtuda, et valitsus võtab osa majast kus elate, kuna seda peetakse liiga suureks teie jaoks.

Eestis saadakse siiski eksisteerida, aga valitsus otsustab mida võid näha ja kuulda. On võetud sõnavabadus, ei lasta väljaspoole riiki, kui lastaksegi jääb keegi pantvangiks. Nagu näitab Kaisa Randpere saatus. Sellele lisaks püütakse välja suretada eesti keelt ja kultuuri. Meie rahvas on kodumaal suures ohus.

Sellepärast oleme nende ainus lootus. Meie vabadusvõitlus on pikaajaline, meie aktiivsete liikmete arv kahaneb. Ka siin võib tekkida ohtlik olukord, kui teie ei räägi eesti keelt. Kes kannavad siis edasi meie võitlust?

Aga ometi muu maailma eestlased loodavad Toronto eestlastele, kuna Torontot peetakse maailma eestluse pealinnaks.

Mida saate teha rahva ja kultuuri tugevdamiseks? Esimeseks on siin emakeele säilitamine, siis eesti organisatsioonidesse kuulumine, tublid ja töökad olemine. Kasutame ära Kanada võimalusi, mis soodustavad, et meie kultuur võiks püsima jääda. Peame meeles pidama, et oleme kodumaa valvurid, kodumaa esindajad nendes võimalustes, mida saab teha skautluses ja teistes eesti organisatsioonides. See ennab võimaluse kokkukasvamiseks, kuid see hoiab ka meie ühiskonna tugevana. Vanad on andnud alusmüüri, noortelt nõutakse panust selle alalhoidmiseks. Pange käed rahvusliku töö külge! Olge kohusetruud eesti ühiskonnale, siis vabaneb kord meie kallis kodumaa!

Kõigi kodumaa eest langenute mälestuseks deklameerisid Alissa Puhm ja Toivo Pajo, Malle Pähn-Keteli luuletuse „Eesti sõdurile".

Järgnes kooli 34. lennu lõpetajaile rinnamärgi rinnale kinnitamine klasijuhataja Endla Komi poolt. Tänavused kooli lõpetajad on Andres Abe, Marcus Kolga, Ingrid Laar, Maaja Leivat, Sven Linkruus, Leida Mae, Peeter McConnon, Hendrik Nõmmik, Taimi Petersoo, Merike Purje, Hanno Raudsepp, Tarmo Saks ja Mark Tabur.

Koolijuhataja V. Lenk soovitas, et lõpetajad kannaksid märki uhkusega, sest see ütleb, et oskate eesti keelt ja teate Eesti ajalugu. Aga see ütleb ka seda, et teil on tee lahti sügisel edasiõppimiseks eesti keskkoolis.

Koolikomitee esimees H. Lupp soovis edu teiseks poolaastaks ja tegi siis teatavaks noorte kirjandite võistluse tagajärjed, (mis on avaldatud koolikomitee teatena eraldi), avaldades tänu zhürii liikmeile,

Eesti Sihtkapital Kanadas ja ESTO'84 sini-must-valge lipu 100. a. juubelikomiteele, kelle majanduslikul toetusel osutus välja panna nii väärtuslikud auhinnad, mille kogusumma on $1770.

Auhindade ja tunnustuskirjade üleandmine toimub eeloleval reedel, 28. veebr. Eesti Majas keskkooli ja gümnaasiumi omaloomingu õhtul.

Õpilaskoor laulis V. Lenki juhatusel ja G. Iltali klaverisaatel „Eesti on me isamaa" ja „Me võitluslipp sini-must-valge"; VI klassi õpilased esitasid põimiku „Eesti, mu kodumaa", kus iga õpilane tutvustas kodumaad eri aspektist.

Lõpuks laulis õpilaskoor ja refräänі osas ka publik „Meil merivood on vabad", misjärel V. Lenk tänas kaasaaitajaid ja andis juhendeid ülejäänud õhtu osas.

Aktus lõpetati Eesti hümniga.

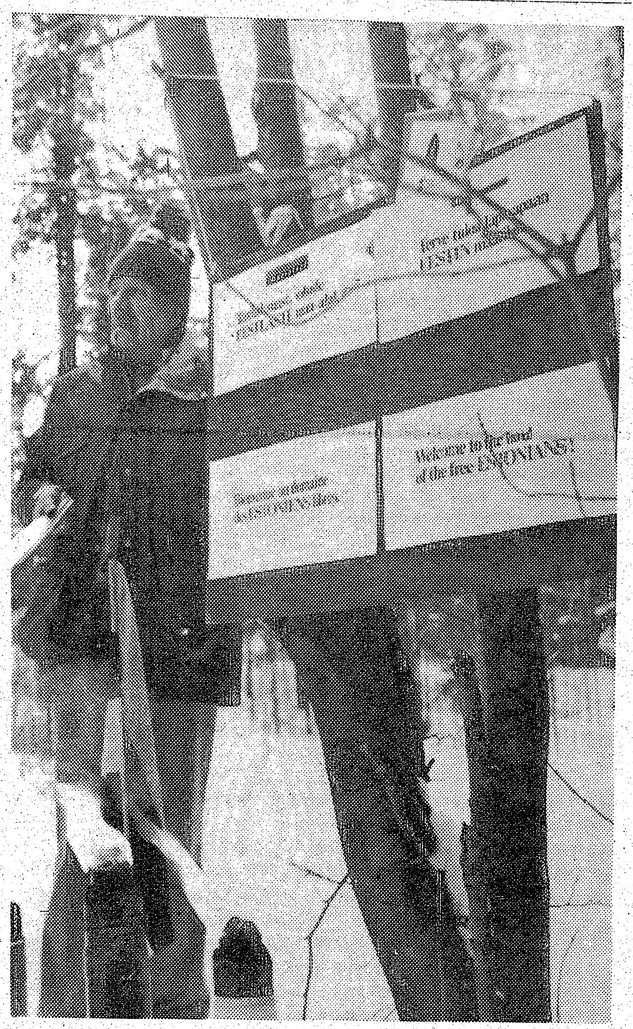

Endel Ruberg hiljutisel Quebeci suusavõistluse ajal Lättemäel, neljas keeles olevate siltide juures, kus öeldakse „Tere tulemast vabade eestlaste maa-alale!"

Üksik valvepostil oli ja

8. veebruaril toimus Quebeci talvine suusaloppet, mille pikkus 100 km. Suusarada viib üle Lättemäe. Seda läbi eestlaste maa-ala minekut on skm Endel Ruberg kasutanud koos teistega või üksinda Eesti tutvustamiseks, jagades suusatajaile mitmesugust inglise ja prantsuse keeles olevat Eesti kohta käivat materjali, mida ta EKN büroost on saanud.

Tänavu oli umbes 3800 murdmaasuusatajat võistlusest osa võtmas, kes läbisid Lättemäe juba hommikuhämaruses. Siis on ka Lättemäe efektiivseim, kuna seal on nagu auvärav üheteistkümne põleva tõrvikuga, viie tutvustava sildi ja kuue Eesti lipuga. Lättemäe „auvärav" on ka ainus, kus nii pidulikult suusatajaid vastu võetakse.

Aastatega on Lättemäe saanud suusatajaile tuttavaks, koguni oodatakse kui võib üksikule postil seisjale hüüda: „Elagu Eesti!" või „Eesti vabaks!" Seda on teinud mitme rahvuse suusatajad, eriti muidugi soomlased, keda tänavu oli vähemalt 20, eestlasi tema tähelepaneku kohaselt paar. Postil seismine külmal ennelõunal kestis kella 5.30 homm. kuni kella 1-ni p.l.

E. Ruberg arvab, et talle oleks vaja uusi materjale; neid tuli tal mõnele seljakotti panna, mis võttis aega. Eriti kiirustasid esimesed, kuid viimastel suusatajail oli aega küllalt.

Raskusi oli Rubergil ka Lättemäele pääsemisega, kuna kunagine bussiühendus on lõpetatud. Lõpuks leidis ta sõbra, kes ta kohale viis, kuna poeg ta järgmisel päeval sealt ära tõi Ottawasse.

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS

SEINAST-SEINA JA LAHTISED

ERIK LOKBIK — 447-9834

ESTO'84 TORONTO 150

ALBUM

Meenutage ESTO't! Jagage ESTO elamusi ka nendega, kes meie suuüritusest osa võtta ei saanud!

ESTO'84 ALBUM on IV Ülemaailmsete Eesti Päevade ametlik väljaanne. Album sisaldab 168 lehekülge fotosid, eesti ja ingliskeelset teksti ning on samaaegselt ülevaatlik kvaliteet-teos koos tegelaste nimistuga.

TELLIGE ESTO'84 ALBUM!

Müügihind $37.— koos saatekuludega!
Tshekk kirjutada „Esto'84 Album" nimele ja saata aadressil: ESTO'84 ALBUM, 958 Broadview Ave., Toronto, Ontario, M4K 2R6

ESTO'84 ALBUM MÜÜGIL: Eesti Abistamiskomitee kauplus
Vaba Eestlase talitus
Meie Elu talitus

ÜLEMAAILMNE KIRJANDITE VÕISTLUS NOORTELE TULEMUSED

Kirjandite kirjutamise võistlus noortele kuulutati välja aasta tagasi täienduskooli Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel. Võistlus toimus Eesti Sihtkapital Kanadas ja Esto '84 sini-must-valge lipu 100 aasta juubelikomitee majanduslikul toetusel.

Saabus kokku 51 võistlustööd. Töid tuli Rootsist, Am. Ühendriikidest ja enamuses Kanadast. Kuna esimene vanusegrupp, 7 kuni 10-aastani, olid saatnud kõige rohkem töid, siis otsustas komisjon jagada selle grupi tööd kahte ossa: 7- ja 8-aastased ning 9- ja 10-aastased.

Kõik sissetulnud tööd loeti hindamiskomisjoni kõigi liikmete poolt eraldi läbi. Pärast seda loeti veel kord ühiselt läbi need tööd, mis olid komisjoni liikmeilt saanud kõige kõrgemad hinded. Selle järgi otsustati millised tööd on auhindade väärilised ja missuguses järjekorras. Pärast hindamist avati varjunimedega ümbrikud.

Zhüriisse kuulusid V. Lenk, Hella Leivat, Leida Marley, E. Marten ja H. Oja.

Kõik kohtadele tulnud võistlusest osavõtjad saavad koos rahalise auhinnaga ka vastava tunnustuskirja.

Kirjandite kirjutamise võistluse tulemused, varjunimedega sulgudes on järgmised:

7- ja 8-aastased

I	auhind	$80.00	„Minu meeldejäävam elamus Estol", Mart Kaljurand (Peeter Paju)
II	„	60.00	„Minu meeldejäävam elamus Estol", Paul Sehr (Lammas)
III	„	40.00	„Sini-must-valge meie kodus", Merike Kolga (Evi)

9- ja 10-aastased

I	auhind	$80.00	„Eesti Päevad", Toomas McConnon (Süldisööja)
II	„	60.00	„Minu meeldejäävam elamus Estol", Kathryn Hiir (Maiasmokk)
III	„	40.00	„Suurlaager Eesti Lipp", Michael Linkruus (Heiti)
III	„	40.00	„Sini-must-valge meie kodus", Linda Veenpere USA-s (Eesti tüdruk)
III	„	40.00	„Esto '84", Tiina Kask (Musirull)

11- ja 12-aastased

I	auhind	$120.00	„Minu Eesti Päevad", Ingrid Laar (Jahe tuul)
II	„	90.00	„Ülemaailmsed Eesti Päevad", Kairi Taul (Kodumaa tütar)
III	„	70.00	„Esto '84", Peter McConnon (Metsavend)
III	„	70.00	„Esto paraad", Sven Linkruus (Sven)
IV	„	50.00	„Suvi 1984", Maaja Leivat (Pisijänku)

13 kuni 15-aastased

I	auhind	$170.00	„Eesti lipp — meie vabaduse sümbol", Jaanus Vänt USA-s (Tulevik)
II	„	130.00	„Sini-must-valge meie kodus", Betty Veenpere USA-s (Tulehoidja)
III	„	100.00	„Esto '84 rongkäik", Risto Leivat (Huvitav tänavanurk)
IV	„	70.00	„Eesti lipp — me vabaduse sümbol", Ricky Hiir (Tuulepea)
IV	„	70.00	„Mõtteid seoses Eesti Päevadega", Erika Meipoom (Kristina)

16- ja 17-aastased

III	auhind	$120.00	„Esto' 84", Tiia Pihl (Haruldane poiss)
III	„	120.00	„Minu meeldejäävam elamus Estol", Rita Lees (Kukerpall)

18 kuni 20-aastased

III	auhind	$150.00	„Muljeid maailmalaagrist- „Eesti Lipp"," Tarmo Pallop USA-s (Pauka)

Torontos, 18. veebruaril 1986. a.

KOOLIKOMITEE

SPORT

Cindy Õunpuu kahel distantsil maailma edetabelis

Maailma möödunud aasta ujumise edetabelis 50 m ujulas on ainsa eestlasena maailma edetabelis kahel distantsil, 100 m ja 200 m rinnuliujumises Cindy Õunpuu. Mõlemal alal on ta neljas tagajärgedega 1.10,24 (maailmarekord idasakslanna S. Geraschi nimel aastast 1984 tagajärjega 1.08,29) ja 200 m 2.29,92 (maailmarekord idasakslanna S. Hörneri nimel 2.28,33). S. Gerasch on ka 1985. a. parim 100 m rinnuliujumises ajaga 1.08,50, kuna S. Hörneri aasta parim on uueks maailmarekordiks.

Kanada naisujujaist on maailma edetabelis 200 m vabaujumises J. Kerr ajaga 2.01,08 seitsmes, 800 m vabaujumises D. Wurzburger 8.39,19-ga kümnes, J. Horstead 200 m liblikujumises ajaga 2.11,48 kolmas, D. McGinnis 2.11,72-ga neljas.

4 x 100 m teatevabaujumises oli Kanada kuues ajaga 3.50,19, 4 x 200 m teatevabaujumises üheksas ajaga 8.19,87 ja 4 x 100 m kompleksteateujumises kuues ajaga 4.13,05.

Üldpildis valitsevad naiste edetabelit idasakslannad ja ameeriklannad, mõnel määral ka hollandlannad.

Meestest oli kanadalasist parim 200 m kompleksujumises A. Baumann ajaga 2.02,25, kelle nimel on ka praegune maailmarekord 2.01,42 aastast 1984. A. Baumani nimel on ka 400 m kompleksujumise maailmarekord 4.17,41; möödunud aastal oli ta 4.20,71-ga kolmas.

Kanada meesujujaist on maailma edetabelis veel V. Davis 200 m rinnuliujumises ajaga 2.18,25 kolmandal kohal, T. Ponting 100 m liblikujumises ajaga 53,93 neljas ja 200 m liblikujumises 1.58,69-ga teine. V. Cerny 1.59,22-ga seitsmes. M. West 100 m seliliujumises 56.60-ga kuues ja 200 m 2.01,83-ga kuues, 200 m seliliujumises oli seitsmes S. Murphy ajaga 2.02,35 ja kaheksas W. Tewksbury 2.02,67-ga.

4 x 100 m vabateateujumises oli Kanada meeskond 3.24,49-ga kuues, 4 x 200 m vabateateujumises 7.30,81-ga viies ja 4 x 100 m kompleksteateujumises ajaga 3.45,83 kuues.

Spordimärkmeid

1988. aasta olümpiamängude TV-ülekannete õiguse omandas USA kompanii NBC 300 miljoni dollari eest. NBC plaanib olümpiaülekandeid kokku 180 tunni ulatuses. Calgarys peetavate talimängude ülekandeõiguse ostis ABC kompanii 309 miljoni dollari eest. Alates 1960. aastast, Rooma olümpiamängudest on TV summad kasvanud ligi tuhandekordseks. Kakskümmend viis aastat tagasi tasuti vaid 394.000 dollarit. Seda astronoomilist hinna tõusu peetakse veenvaks tõendiks televisiooni arengust ning tema tähtsusest olümpialiikumisele.

☆

Yomiuris. Jaapanis peetud kergejõustiku sisevõistlustel jooksis kanadalane Ben Johnson 60 m uue maailmarekordi ajaga 6.50; endine oli ameeriklase Houston McTeari nimel ajaga 6.54. Ka teisele kohale tuli kanadalane Mark McKoy ajaga 6.65, kes aga tuli esikohale 60 m tõkkejooksus ajaga 7.57.

400 m oli esimene nigeerialane Innocent Egbunike 48,73, 800 m rumeenlane Petru Dragonescu 1.51,32, 1500 m austraallane Michael Hillardt 3.54,14.

Teivashüppes tegi uue maailmarekordi venelane Sergei Bubka 5.87, endine rekord sisehallis kuulus ameeriklasele Billy Olsonile 5.86. Teisele kohale tuli eelmise vend Vassili Bubka 5.66-ga.

Kaugushüppes tuli esikohale ameeriklane Larry Myricks — 8.22, teine austraallane Gary Honey 7.75. Kõrgushüppes oli esikohal ameeriklane Jim Howard 2.30. Kolmikhüppes esimene ameeriklane Charlie Simpkins 17.10, teine ameeriklane Al Joyner 16.81.

Naistest: 60 m — jamaikalanna Merlene Ottey Page 7,24; 60 m tõkkejooks — austraallanna Glynis Nunn 8,25; 400 m — rumeenlanna Christeene Matei 54,72; 800 m — rumeenlanna Doina Merinte 2.05,82; 3000 m — rumeenlanna Maridida Puica 9.01,84.

Kaugushüppes võitis rumeenlanna Vali Ionescu 6.76, kõrgushüppes austraallanna Vanessa Browne 1.91.

RISTSÕNA NR. 1275

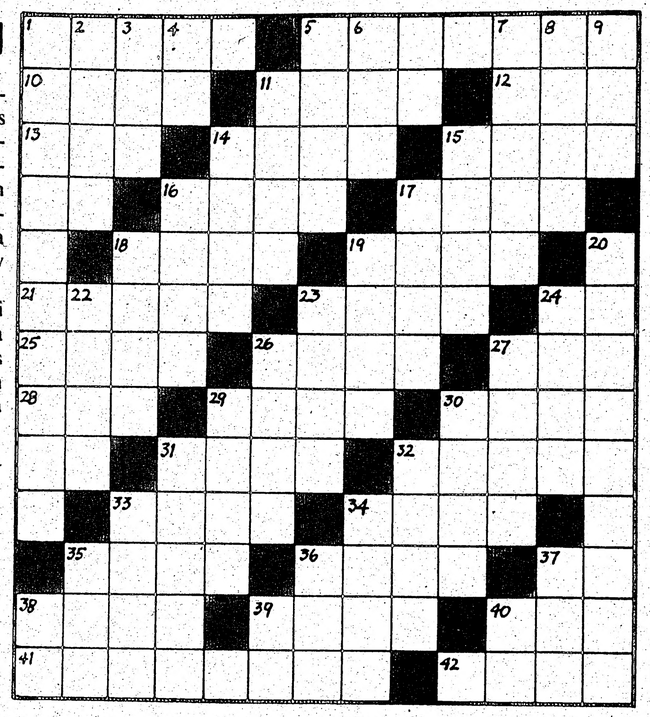

Põikread: 1. Riidesort, 5. Tegeleb geoloogiaga, 10. Looma kehaosa, 11. Tugev torm, 12. Koht Põhja-Eesti rannikul, 13. Asi-ladina keeles, 14. Pari, 15. 16. sajandil Tallinnas töötanud kunstnik-arhitekt, 16. Hirmus, 17. Saksa automark, 18. Sõjamasin, 19. Eesti luuletaja, 21. Vorm sõnast saama, 23. Vormitu hulk, 24. Noot, 25. Naisenimi, 26. Mitte õige, 27. Lühend trigonomeetrias, 28. Naisenimi, 29. Kehaosa, 30. Eesti põllutöökooli asukoht, 31. Suurim elusolend, 32. Kahe populaarse ooperi ja kirjandusteose peakuju, 33. Rohkem kui üks, 34. Vangi eluruum, 35. Toiduaine, 36. Looma kehaosa, 37. Naise tiitli lühend, 38. Loomatoit, 39. Eesti omaaegse sõjalaeva „Lembitu" endine nimi, 40. Hinnang, 41. Pilkav järelaimus, 42. Püssi osa.

Püstread: 1. Linn Eestis, 2. Endine Inglise asumaa, 3. ...Vegas, 4. Isiklik asesõna saksa keeles, 5. Taani helilooja, 6. Tsiviil, 7. Värvimuld, 8. Muusikariist, 9. Rootsi naisenimi, 11. Ühe Eesti maakonna elanik, 14. Keegi, midagi, 15. Vanade egiptlaste püha loom, 16. Teatud matemaatiline rida, 17. Jõgi Prantsusmaal, 18. Naiste peakate, 19. Puutükk, 20. Vene suurlinn, 22. Talent, 23. Riist nurkade mõõtmiseks, 24. Mehenimi, 26. Vanamees, 27. Käepide, 29. Peatuskoht, 30. Tross masti kinnitamiseks, 31. Populaarne eesti näitleja, 32. Vanaeit, 33. Kahe riigi vahel, 34. Stalini hüüdnimi, 35. Kehaosa, 36. Kahjulik putukas, 37. Sama, mis 35 alla, 38. Hobujõud, lüh. 39. Kaks kõrvutiasuvat tähte (eesti tähestikus), 40. Pinna mõõtühik, lüh.

SILPRISTSÕNA LAHENDUS

Põikread: 1. Välis Eesti, 4. Tabori, 6. Kilomeeter, 9. Lisa, 10. Toselli, 12. Naljakas, 14. Levis, 15. Bonne, 17. Vaha, 18. Dinet, 19. Valga, 21. Liha, 23. Rimini, 25. Kubjas, 27. Jahu, 29. Dessau, 31. Nebo, 32. Kuri, 33. Hävima, 35. Esivanemad, 38. Kallio, 39. Levkoi, 41. Kotlas, 42. Rikkus, 43. Kuningas, 44. Tubakas, 45. Kaloss.

Püstread: 1. Väli, 2. Lissabon, 3. Tito, 4. Talihari, 5. Rinaldini, 6. Kikas, 7. Meelega, 8. Tervis, 11. Selva, 13. Janet, 16. Neli, 19. Valjas, 20. Koit ja hämarik, 22. Hades, 24. Minerva, 25. Kubbo, 26. Kadrioru loss, 28. Huvi, 30. Saue, 31. Nemad, 32. Kuli, 34. Malev, 36. Sipelgas, 37. Nehatu, 38. Kailas, 40. Koiku, 41. Kotkas.

Leeni

Marta Sillaots

Elulookirjelduslike katsete raamatust „ALGAJAD" Tallinnas 1912

11.

Ajajooksul on Leeni oma osavõtmatu olekuga ja väsinud silmadega natuke edvistama hakanud. Kui teised vahetundides juttu vestavad ja lõbusalt naeravad istub tema tumeda näoga teistest eemal; ta ei naera isegi väikse väleda ja teravmeelse Lilli naljade üle, ainult harva lendab kurb väsinud naeruvine üle kahvatu näo. Teised vaatavad tagasihoidliku uudishimuga segatud kaastundega Leenit. Olgugi, et Leeni hästi õpib, ei tunta tema vastu seda lugupidamist, mida „esimeste" vastu üles näidatakse, — ta tunnistab ju avalikult, et ta õppida sugugi ei taha. Aga ka „viimased" ei vaata tema kui omasuguse peale, olgugi et ta õppimist vihkab nagu nemadki: ta õpib ometi hästi. Nii ei ole Leenil sõpru koolis, ainult mõni üksik avaldab vahel külma osavõttu kui ta peavalu või tüdimuse üle kurdab.

XV

Leeni kaebab harilikul viisil igavuse ja väsimuse üle, aga Olgal näib täna midagi südame peal olevat, mis tema mõtted Leeni kurtmise juurest mujale kannab. Viimaks tõuseb ta püsti: „Tädi vahest vajab midagi," sõnab ta. Olga häälest kuuldub tagasihoitud kurbus, silmad, milledes uneta ööde jäljed on murelikud. Olga tädi on juba mõnda aega voodis haige; kuigi Olga tema vastu kunagi erilist armastust ei ole tundnud, teeb teda vanainimese kannatuste nägemine ometi nukraks. Tema hoolitsemine muutub seda õrnemaks, mida lootusetum haige seisukord on. Ta tunneb südames valu kui mõtleb, et ta peagi üsna üksinda jääb; tädi oli ikkagi oma inimene, nüüd ei ole tal varsti kedagi enam.

Poolpimedasse tuppa astudes küsib Olga tasa, kas haige midagi ei soovi. Kortsulisest vanainimese näost vaatavad poolkustunud silmad tütarlapse poole, nõrga häälega küsib ta külma vett. Tasa ja hoolikalt talitab Olga tädi ümber, joodab teda, kohendab aset ja seab haige pea paremini, istub siis mõttesse vajudes sängi kõrvale.

Kui kojamehe-naine järgmisel hommikul väiksesse tuppa astub, et haige järele vaadata, põlvitab Olga tädi laiba ees. Ta ei tunne kibedat südamevalu, mis ema surm omal ajal valmistas, aga tõsine kurbsus paistab näolt kui ta mineviku peale mõtleb.

Ta tõuseb ja pakub sisseastujale kätt.

„Oled siis nüüd üksi siin ilmas, Olga!" sõnab see: „Eks ta ole raske küll nii noorelt, aga Jumala tahtmine, mis sinna parata ..."

Peale matuste asub Olga kojarahva juurde kaasüüriliseks. Ta peab Leeniga tagakambrit jagama, mis nii väike on, et pärast Olga sängi sinna paigutamist ruumi liikumiseks sugugi üle ei jää. Isegi kahe tooli jaoks ei leidu uumi, teine peab sängi äärel istuma. Seal ta nüüd istub ja õpib pärast päevatööd ja ergutab oma julgusega Leenit tööle. Kui Leeni oma kurva saatuse ja elutüdimuse üle kurdab, sõnab Olga vahel:

„Kui mina sinu vanuselt juba nii kaugel oleksin olnud, Leeni! ... Kui sa nii vana oled nagu mina praegu, on sul juba eksam tehtud ..."

Aga Leeni ohkab ainult:

„Siis algab uus orjus jälle ..."

Olga tunneb sagedasti kaastundmust väikse õrna sõbranna vastu; ta annaks heameelega osa oma julgusest ja kindlusest temale. Ta ei mõista isegi, mis seda väsinud, harilikult pahase näoga tüdrukukest temale nii armsaks teeb; ta annaks palju, et tema näolt pilvi ära ajada, teda rõõmsalt naerma sundida. Ta on õnnelik kui Leeni silmis tahtmise-sära näeb, tunneb valu kui see sära sealt nii ruttu kustub.

„Ma ei saa midagi tahta, ma ei saa niisugune olla nagu sina!" kurdab Leeni pead Olga sülle peites ja närviliselt nuttes: „Ma ei saa!"

Õrnalt sõbra juukseid silitades ja teda rahustada katsudes tunneb Olga isegi, et Leeni kunagi tugev olla ei saaks, et ta elule vastu panna, oma tahtmist läbi viia ei suudaks. Ja tal on kahju, et ta kuidagi aidata ei saa.

XVI

Tumepunane valgus täidab kitsast ruumi, õhtuse päikese kiired kumavad laualolevate raamatute ja nende üle kummardavate peade kohal. On sügisene pühapäeva õhtupoolik.

Homme algab uus kooli-aasta, — seekord viimane õppe-aasta. Olga ja Leeni korraldasid raamatuid, kordasid ununenud teadmisi, kuni nad raamatuid unustades tulevikust kõnelema hakkasid: kuidas nad aasta pärast eksami õiendavad ja üheskoos uut ilusat tööelu elama hakkavad. Korraga näib Leeni nagu kõiki ilusaid lootusi eemale tõukavat, peaaegu vihaselt tõmbab ta raamatu lähemale ja sõnab kalgi, kibeda häälega:

„Õpime parem, Olga, veel oleme koolitüdrukud ja peame õppima. Tulevikuplaanide tegemiseks on aega küll!"

Imestades vaatab Olga teise otsa, tema rahulikule iseloomule on sõbra tujud piinlikud. Sõnalausumata võtab ta raamatu.

Viimase paari aasta jooksul on Olga välispidiselt ja seesmiselt täiesti välja kujunenud. Terves tema olekus, pilgus ja hääles on midagi julgustavat ja kindlat, tema lähedus mõjub rahustavalt, peaaegu kainestavalt. Olga tarkade silmade vaade on nii kindel ja täis eneseteadvust, et Leeni tahtmata tema autoriteedile allub, tema soove harilikult loomusunnil täidab. Peale selle tunneb ta aukartust Olga töötõu ees: kuna Leeni ainult koolitööle elades vaevalt seda ära õppida suudab mis koolis nõutakse, on Olga hulga muidki teadmisi omandanud ja vaimselt nii kaugele edenenud, et Leeni tema ees vahel teatud tütarlapselikku argust tunneb.

(Järgneb)

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

Kirjo

Visioonid must-valg

Yvonne Väär

Yvonne Väär, kelle fotonäitusist Itaalias ja Prantsusmaal kirjutasime möödunud aasta lõpukuudel, on Torontos tagasi. Sel puhul Toronto päevaleht „The Globe and Mail" avaldas pikema artikli tema must-valgete fotodega väljendatud visioonidest. Kay Kritzwiser iseloomustab teda väiksekasvulisena ja ja naeratavana, aga selle naeratuse taga on kaamera must-valge sürrealistliku läätsaga loojasilm.

Tähelepanu on talle osutatud ka Itaalias ja Toronto prantsuskeelses ajalehes. Itaalia ingliskeelses ajalehes „International Courier" (7. dets. 1985) kirjutab Suzy O'Hare tema futuristlikest linnavaadetest ja killustatud keskkonnast, kolmedimesioonelisus on fotos jäädvustatud. Artikli juurde on lisatud kolm eriilmelist tööd. Oma Itaalias peetud näitustega äratas ta huvi ka Toronto Itaalias ühiskonnas ja nende päevaleht „Corriere Canadese" ja selle pildiajakiri on kahel korral kirjutanud kunstnikust ja avaldanud tema tööd.

Tema Itaalias, Perugias toimunud näituse puhul kirjutas sealne ajaleht „Naxione Perugia" (13. nov.) Yvonne Vääri fotokunstist, isemuustades neid kui ajatuid peegelpilte.

Kolmest näitusest Euroopas kirjutab ka Toronto prantsuskeelne ajaleht L'Express (19—25. nov.) tuues ära neli tema fotot.

Pikemalt analüüsib tema fotoloomingut siiski Kay Kritziser, kellelt on pärit alljärgnevalt mõned katked.

Pärast aastat 1980, kui ta puhastas akrüülvärvist puhtaks oma viimase pintsli kui minimalistlik värvidega maalija, Väär on teinud suure pöörde tavalise väikse kaamere juurde, milles on infrapunane film. Tema foto vaikelud, mis jäädvustavad ainult subtiilsusi mustas ja valges, on toonud talle kiiresti galeriide toetuse, ebatavalise tunnustuse internatsionaalsete kunstikriitikute poolt ja paljude kollektorite tähelepanu.

Kaks viimast kuud on Vääri tööd olnud väljapandud Prantsusmaal, Lyoni galeriis, Itaalias Perugias Palazzo dei Prionis ja Kanada Kultuurikeskuses Roomas.

Esimene Euroopa tunnustus tuli möödunud aastal Arles'is van Gogh'i galeriis, kus tema portfolio võitis esimese auhinna Rencontres Internationales de la Photographie. Mitte kaua pärast seda kui ta oli asetanud esimese must-valge filmi kaamerasse, tema töid näidati ju-

haosa. 30. Eesti põllutöökooli ikoht, 31. Suurim elusolend, 32. he populaarse ooperi ja kirjan- steose peakuju, 33. Rohkem kui s. 34. Vangi eluruum, 35. Toidu- e, 36. Looma kehaosa, 37. Naise li lühend, 38. Loomatoit, 39. ti omaaegse sõjalaeva „Lembi- endine nimi, 40. Hinnang, 41. kav järelaimus, 42. Püssi osa.

Püstread: 1. Linn Eestis, 2. En- e Inglise asumaa, 3. . . . Vegas, Isiklik asesõna saksa keeles, 5. ni helilooja, 6. Tsiviil, 7. Vär- huld, 8. Muusikariist, 9. Rootsi senimi, 11. Ühe Eesti maakon- elanik, 14. Keegi, midagi, 15. ade egiptlaste püha loom, 16. tud matemaatiline rida, 17. Jõ- Prantsusmaal, 18. Naiste peaka- 19. Puutükk, 20. Vene suur- n. 22. Talent, 23. Riist nurkade õtmiseks, 24. Mehenimi, 26. namees, 27. Käepide, 29. Pea- koht, 30. Tross masti kinnitami- s, 31. Populaarne eesti näitleja, Vanaeit, 33. Kahe riigi vahel, Stalini hüüdnimi, 35. Kehaosa, Kahjulik putukas, 37. Sama, 35 alla, 38. Hobujõud, lüh. 39. s kõrvutiasuvat tähte (eesti tä- ikus), 40. Pinna mõõtühik, lüh.

PRISTSÕNA HENDUS

õikread: 1. Välis Eesti, 4. Ta- 6. Kilomeeter, 9. Lisa, 10. elli, 12. Naljakas, 14. Levis, 15. ne, 17. Vaha, 18. Dinet, 19. ga, 21. Liha, 23. Rimini, 25. jas, 27. Jahu, 29. Dessau, 31. o, 32. Kuri, 33. Hävima, 35. anemad, 38. Kallio, 39. Lev- 41. Kotlas, 42. Rikkus, 43. ingas, 44. Tubakas, 45. Kaloss.

üstread: 1. Väli, 2. Lissabon, 3. 4. Talihari, 5. Rinaldini, 6. s, 7. Meelega, 8. Tervis, 11. a, 13. Janet, 16. Neli, 19. Val- 20. Koit ja hämarik, 22. Ha- 24. Minerva, 25. Kubbo, 26. rioru loss, 28. Huvi, 30. Saue, Nemad, 32. Kuli, 34. Malev, Sipelgas, 37. Nehatu, 38. Kai- 40. Koiku, 41. Kotkas.

Leeni korraldasid raamatuid, asid ununenud teadmisi, kuni raamatuid unustades tulevikust lema hakkasid: kuidas nad pärast eksami õiendavad ja oos uut ilusat tööelu elama avad. Korraga näib Leeni na- iki ilusaid lootusi eemale tõu- t. peaaegu vihaselt tõmbab ta atu lähemale ja sõnab kalgi, da häälega:

ppime parem, Olga, veel oleme üdrukud ja peame õppima. ikuplaanide tegemiseks on küll!"

estades vaatab Olga teise otsa, rahulikule iseloomule on sõb- ud piinlikud. Sõnalausumata ta raamatu.

nase paari aasta jooksul on välispidiselt ja seesmiselt välja kujunenud. Terves te- kus, pilgus ja hääles on mi- julgustavat ja kindlat, tema us mõjub rahustavalt, peaaegu tavalt. Olga tarkade silmade on nii kindel ja täis enese- ust, et Leeni tahtmata tema teedile allub, tema soove ha- t loomusunnil täidab. Peale tunneb ta aukartust Olga töö- es: kuna Leeni ainult kooli- elades vaevalt seda ära õppi- udab mis koolis nõutakse, on hulga muidki teadmisi oman- ja vaimselt nii kaugele ede- t. et Leeni tema ees vahel tea- itarlapselikku argust tunneb.

(Järgneb)

VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

kirjandus • kunst • muusika

Visioonid must-valges

Yvonne Väär

Yvonne Väär, kelle fotonäitusist Itaalias ja Prantsusmaal kirjutasime möödunud aasta lõpukuudel, on Torontos tagasi. Sel puhul Toronto päevaleht „The Globe and Mail" avaldas pikema artikli tema must-valgete fotodega väljendatud visioonidest. Kay Kritzwiser iseloomustab teda väiksekasvulisena ja ja naeratavana, aga selle naeratuse taga on kaamera must-valge sürrealistliku läätsaga loojasilm.

Tähelepanu on talle osutatud ka Itaalias ja Toronto prantsuskeelses ajalehes. Itaalia ingliskeelses ajalehes „International Courier" (7. dets. 1985) kirjutab Suzy O'Hare tema futuristlikest linnavaadetest ja killustatud keskkonnast, kolmedimesioonelisus on fotos jäädvustatud. Artikli juurde on lisatud kolm eriilmelist tööd. Oma Itaalias peetud näitustega äratas ta huvi ka Toronto Itaalias ühiskonnas ja nende päevaleht „Corriere Canadese" ja selle pildiajakiri on kahel korral kirjutanud kunstnikust ja avaldanud tema tööd.

Tema Itaalias, Perugias toimunud näituse puhul kirjutas sealne ajaleht „Naxione Perugia" (13. nov.) Yvonne Vääri fotokunstist, isemuustades neid kui ajatuid peegelpilte.

Kolmest näitusest Euroopas kirjutab ka Toronto prantsuskeelne ajaleht L'Express (19—25. nov.) tuues ära neli tema fotot.

Pikemalt analüüsib tema fotoloomingut siiski Kay Kritziser, kellelt on pärit alljärgnevalt mõned katked.

Pärast aastat 1980, kui ta puhastas akrüülvärvist puhtaks oma viimase pintsli kui minimalistlik värvidega maalija, Väär on teinud suure pöörde tavalise väikse kaamere juurde, milles on infrapunane film. Tema foto vaikelud, mis jäädvustavad ainult subtiilsusi mustas ja valges, on toonud talle kiiresti galeriide toetuse, ebatavalise tunnustuse internatsionaalsete kunstikriitikute poolt ja paljude kollektorite tähelepanu.

Kaks viimast kuud on Vääri tööd olnud väljapandud Prantsusmaal, Lyoni galeriis, Itaalias Perugias Palazzo dei Prionis ja Kanada Kultuurikeskuses Roomas.

Esimene Euroopa tunnustus tuli möödunud aastal Arles'is van Gogh'i galeriis, kus tema portfolio võitis esimese auhinna Rencontres Internationales de la Photographie. Mitte kaua pärast seda kui ta oli asetanud esimese must-valge filmi kaamerasse, tema töid näidati juba Torontos Gallery 77 ja Gallery Burton juures.

Lahkumine akrüülikust oli olnud loogiline tõukejõud, vastavalt tema abikaasale Ed Väärile, kes on olnud professionaalne kaameramees Torontos 25 aastat. Ta oli uhke abikaasa esindaja kui ta täitis oma detsembri programmi Perugias.

Ed Väär oli hakanud muret tundma Yvonne pärast, kui ta oli alaliselt olnud akrüülikulõhnalises stuudios ja sundis ta vähemalt ajutiseks lõpetama. Tal oli kuni 300 akrüülmaali, igaüks maalitud temale omases abstraktses ekspressionistlikus laadis. Yvonnele oli eeskujuks Hans Hofmani looming.

Yvonnel polnud siiski mitte formaalset kunstiväljaõpet, aga ta uuris igat mida võis leida raamatuis. Hiljem, kui nad läksid Euroopa muuseumidesse Yvonne võis seista paigale naelutatuna mõne originaali ees. Kuid siis ta polnud veel huvitatud millestki must-valges, isegi mitte vanadest filmidest. Ta rõhutas, et ta on värvikunstnik, kes näeb kõiki värvides.

1980. aastal, pärast teist külaskäiku Peruugiasse, ta ostis kaamera ja monokroomset filmi. See toimus mingil seletamatul põhjusel, nagu ta abikaasa mäletab. „Ta ütles, et see oli mingi vajadus jäädvustada tumedaid seinu ja Perugia vanu fassaade, mida ta võivat väljendada ainult mustvalges", meenutab Ed Väär.

Saades julgustust Valerie Burtonilt, kelle Toronto galerii andis tähelepanu fotograafidele ja fotograaf Walter Curtinilt, võttis Yvonne fotograafia kursuse ja koostas oma fotodest esimese mapi. Oma fotodes, mis nüüd laialt näitustel tuntuks saanud, oli tal õnnestunud tundemeele muutmist minimalismist lõuendil üle kanda filmile. Tema kompositsioonid on ilusalt väljendatud haruldaselt iseseisva objektile lähenemisega. Ta tabab mida ta nimetab „hetkeliseks ilmutuseks" valguse ja varjude korrastatusest. Neis ei nähtu mingeid pimiku trikke, vaid rohkem tema vastutegevust valgusele. Oma Toronto mapi sissejuhatuses ta kirjutab, et linn näis võtvat üle mõistatuslikult ja mõnikord pahaendelisel viisil. Kui ma otsisin linna südant leidsin elemente äriaknaist, ootamatuist saladusist väljaspoolse maailma lõpmatuist refleksioonidest klaasil.

See sürrealistlik elu hingestab paljusid ta fotosid. Ühel päeval ta klõpsatas viimase raami oma kaameras Front tänaval. Tulemuseks oli foto, mis äkki tekkis mööduvast autost CN torni tumeda samba all ja andis tulemuseks mondraniiku graafika.

Võõrandumine linnast, kus inimene on mõnikord tõusva arhitektuuri kütkes või ähvardatud selle varjudest muutub inimene nukusuuruseks, muutub rohkem realismiks kui fantaasiaks tema fotodel. Kas need plekid seinal on uuest ajast kulunud ja auklikud nagu Perugias ja Avignonis, kusjuures inimesed näivad osana neist. Tema kaamera silmas linn saab reaalsuseks, muutes inimesi kääbusteks, kes liiguvad sisse ja välja oma olemusest.

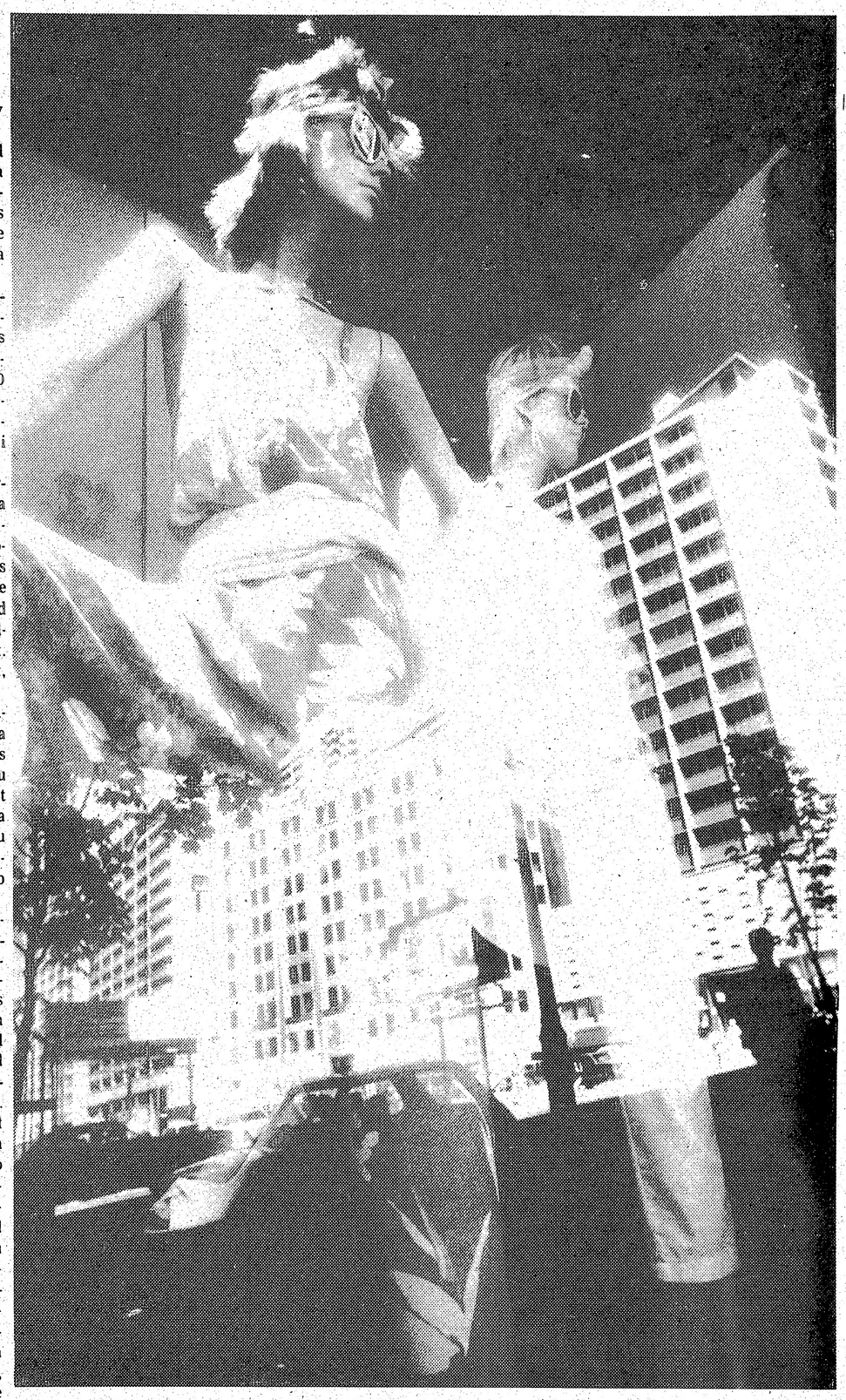

„Refleksioonid" Yvonne Väär

Aarand Roos
„RÄNDAMAIE"
Luuletuskogu
$6.— + saatekulu 70 ¢

Eesti muusika Taani raadios

Detsembris toimus tunniajaline saade eesti helitöödest taani raadios. Saate koostajaks oli noor taanlane Helge Baun-Sörensen. Saates oli kaastegev Kopenhaagenis elav endine „Estonia" näitleja ja lauljanna Maimu Mardi.

Sissejuhatuses rääkis H. B. Sörenson Eesti lühikesest iseseisvusest, meie maa kultuurist, et Taani lipp langes lahingus eestlaste ja taanlaste vahel 1219 taevest Lindanisa all. Et Eesti on N. Liidu okupatsiooni all alates 1944. Vaatamata võõrale võimule säilitavad eestlased oma kultuuri ja keelt, eriti muusika alal.

Maimu Mardi rääkis veidi iseendast „Estonias", põgenemisest, esinemistest Taani, Rootsi ja Hollandi raadios ja eestlaste suur-üritustel võõrsil. Eesti laulupidudest, millele tehti algus 1869. a. 600 osalejaga, mis nüüd on paisunud kümnetele tuhandele. Meie komponistidest. Suurem osa saatest oli pühendatud Veljo Tormisele. Tema muusikat iseloomustab aktiivne ja kaasaegne elutunnetus, markantse rütmiga lakooniline vormikõne, muusikalise stiili ere individuaalne ja folkloristlik omapära.

V. Tormise helitöödest esitati „Vastla laul" eesti meeskoorilt, „Karjane metsas" — Eesti Raadiokoor, „Vastlapäev" — Eesti Raadiokoor, ning „Raua needmine" — Stokholmi Raadiokoor, dir. Eric Ericson, solistid Sven Erik Alexandersson, Bert-Allan Edström, Anders Loguin, nõiatrummid — võrratult heas eesti keeles ja võimsalt.

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

Gustav Ernesaksa „Mu isamaa on minu arm" „Lydia Koidula sõnadele kõlas vägevalt 8000 laulja suust ning Cyrillus Kreegi „Ma kõndisin vainul" sobis oivaliselt oma kerguses.

Lõpuks mängiv viiulivirtuoos Gidon Kremer Keith Jarreti klaverisaatel Arvo Pärti „Fratres". Sellega sai saade nn. sinise templi, kuna G. Kremer on tänapäeval parim viiulikunstnik, keda võiks võrrelda Jehudi Menuhhiniga.

Huvi eest komponistide vastu on Taanis ärganud. Paar kuud tagasi mängiti raadios Arvo Pärti süiti 12-le tshellole — mida esitas Berliini Filharmoonia orkester.

Helge Baun-Sörensenil on kavas esitada raadios Ed. Tubina sümfooniaid järgmisel aastal Göteborgi sümfooniaorkestri esitusel, kus dirigendiks on Neeme Järvi.

(EPL|MM).

Toronto Eesti Naisseltsi

Jõekääru lastesuvekodu

vajab 1986. a. tegevushooajaks
6. juulist 2. augustini

KASVATAJAID ja ABIKASVATAJAID
ÕDE
UJUMISINSTRUKTORIT
VETELPÄÄSTJAID, kes töötavad ka abikasvatajatena
KÖÖGIPERSONALI

Sooviavaldused esitada hiljemalt 1. aprilliks s.a. TENS juhatusele — Heljo Novek, 50 Old Kingston Rd. Ste. 5-602, Scarboro, Ont. M1E 4Y1

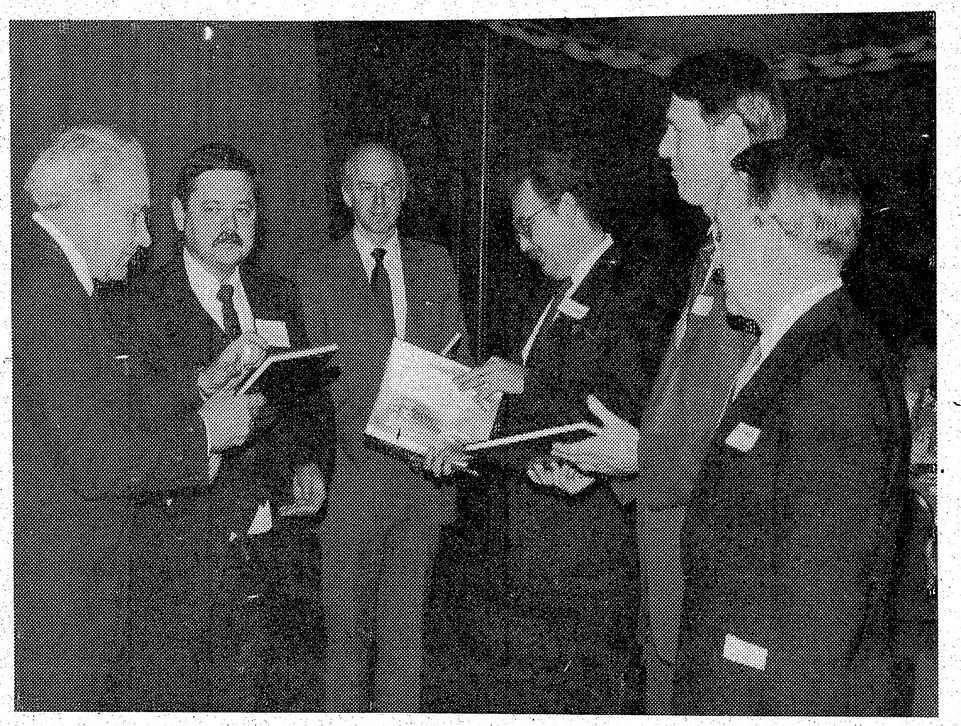

EV aupeakonsul I. Heinsoo ja EKN ühisel vastuvõtul väliskülalistele, anti neljale kanadalasele, kes olid abiks ESTO '84 korraldamisel, tänutäheks „ESTO '84 album". Pildil vasakult Ülemaailmsete Eesti Päevade Kanada komitee ja ESTO '84 esimees Toomas Metsala, EKN liige Ruho Paluoja, Ontario valitsuse minister Tony Ruprecht, Ontario parlamendiliige Yury Shymko, East Yorki linnapea David Johnson ja Läti Vabariigi konsul dr. E. Upenieks. Foto: Vaba Eestlane

Postistreik kummitab

Veebruari esimesel nädalal saavutas Kanada Post postiteeninduse kommunikatsioonitööliste ametiühinguga kokkuleppe, vältides möödunud sügisest peale ähvardavat streiki, mis põhjustas lugematuid sisemisi postiseisakuid ja aeglustamisi.

Möödunud nädala lõpul jõudis kirjakandjate ametiühing oma hääletamisega lõpule ja liikmed andsid ametiühingu juhatusele 89,7%-lise volituse streigi väljakuulutamiseks. Ametlik streik võivat alata siiski alles 5—6 nädala pärast, kuid mitteametlikke tööaeglustamisi igal ajal.

Pärast seitsmekuulist vaheaega sai Kanada Post uue direktori, 205.000-dollarilise aastapalgaga mehe, kelleks on Donald Lander.

Uuel juhil ongi esimene ülesanne lahendada 21.000-liikmelise kirjakandjate ametiühingu streigiähvardus.

Kanada tarbijate minister Michel Coty, kes on vastutav Kanada posti eest, vihjas suuremaile muudatustele postiorganisatsiooni struktuuris, tehes seda efektiivsemaks ja odavamaks, kuid ta ei avaldanud mingeid detaile. Paremal postiteenindusel olevat mingi side eeloleva eelarvega.

Üle 17 kuu on konservatiivid olnud valitsejad, kuid pole veelgi avaldanud oma 3-miljardilise krooonikompanii uusi majandusplaane. Konservatiivide otsustusvõimetus posti korraldusel olenevat sisemistest eriarvamistest.

Mõned olevat rahul praegusega, teistel on koguni kavas lõpetada kirjakandjate teenindus ja igaüks käiks ise teatud kohas oma posti järele, millega elimineeritakse üleliigset palka saavad kirjakandjad ja asjatundmatud tööjuhatajad.

mistõttu post on lootusetult aeglane ja hilineb. Sellega lõpeksid ka postistreigid.

Parlamendiliige Bill Attwell koguni loodab, et Kanada Posti ametiühing alustaks varsti streiki andmaks valitsusele põhjuse ulatuslikuks streigivastase seaduse andmiseks. Ikka selgemaks hakkab saama olukord, et valitsus kes suudab lahendada postiteenistuse, säilitab sellega omale tagasivalimise eeldused.

Teadaanne

LUGUPEETUD HARJUMAALASED

Korraline Harjumaa Koondise peakoosolek peetakse Toronto Eesti Majas Noorte ruumis esmaspäeval, 3. märtsil.

Päevakorras: põhikiri. Kogunemine kell 19.00, algus täpselt kell 19.30.

Kõik harjumaalased on teretulnud!

Juhatus

Alumiiniumproduktid
AKNAD, UKSED, KATUSED
JM.
Hel. MATTI 881-7944
Metro Lic. B 1884

Riigile kallid nädalalõpud Vancouveri postkontoris

VANCOUVER — Kanada Post võitleb teenistujate töölt puudumise vastu, mille määr on kahekordne võrreldes riikliku keskmisega ja loodab seda pehme jutuga ja meelitamisega parandada päikesepaistelistel nädalalõppudel. Tööjuhid Vancouveri peapostkontoris räägivad töötajaile reedeti, paludes neid tööle tulla kui neil on ettenähtud tööaeg nädalalõpul. Kui mõned töölised utlevad selle peale tööle, neid tänatakse eriti.

Neid katseid tehakse pärast seda, kui postiametivõimud leidsid, et mõnel nädalalõpul nad maksid kuni 14.000 dollarit palka töölt puuduvaile teenistujaile. Kogu Kanada kohta maksvat töölt puudumine Kanada Postile ja sellega riigile 70 miljonit dollarit aastas.

Järgmisi Nobeli rahuauhinna kandideerijaid

OSLO — Kuigi on alles aastaalgus räägitakse juba järgmisist Nobeli rahuauhinna kandidaatidest. Nimetatud on iiri pop-laulja Bob Geldof, kes korraldas kontserdi Aafrika nälgivate toetuseks. Greenpeace'i organisatsioon, grupp Iisraeli poliitikuid on esitanud Saksamaal sündinud natsidele jahti pidava Beate Klarsfeldi, Teised kandidaadid on Saksamaal sündinud kirjanik Elie Wiesel ja must Lõuna-Aafrika juhtide paar Winnie ja Nelson Mandela.

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

Viies Inimõiguste Konverents Los Angeleses

Balti Vabadusliidu korraldusel on eelmistel aastatel Los Angeleses toimunud neli inimõiguste konverentsi. Tänavune ja järjekorras viies algab 23. märtsil ja kõnelejaks on kutsutud eriti mõjukaid USA poliitikuid ning avaliku elu tegelasi. Konverents algab kell 9 homm. ja kestab kella 4-ni p.l., bankett algab kell 6 õhtul kokteiltunni ja järgneva õhtusöögiga. Konverentsi juhatajaks on BVL abipresident Viivi Piirisild.

Päevasel konverentsil on kõnelejaks kolonel James Dickens, USA Security Council'i juurest Washingtonist, ajakirjanik Dolf Froge, Accuracy in Media asutusest Washingtonist. Ülemaailmse Leedu Nõukogu president Vyatantas Kamantas, Enno Parks, Committee for Freedom Kaisa Randpere esimees, lätlane Atis Lejins, Baltic Cruise in Stokholm kaasesimees, läti advokaat Ivars Berzins, kes on USA kohtus kaitsnud sõjakuritegudes süüdistavat Karl Linnast ja USA tv-jaama ABC kommentaator Bruce Herschenson.

Õhtusel banketil on kõnelejaks **USA suursaadik ÜRO's Werner Wolters, kes on senistest konverentsi kõnelejaist kaalukaim, eriti arvestades meie soovi saada vaatleja kohta ÜRO'sse.**

Teiseks kõnelejaks banketil on leedulane Linas Kojelis, Acting director of Public Liason Valges Majas, Washingtonis.

Konverentsil on päevakorras kolm põhilist küsimust: USA presidendi resolutsioon ÜRO's Balti riikide mittetunnustamisest muuta alaliseks; selle resolutsiooniga alustas president Ronald Reagan, kuid seda on igal aastal uuesti Kongressi poolt vastu võetud. Venestamine Balti riikides ja Kaisa Randpere väljalubamise aktsioon, milleks on pidevalt tehtud tööd ja kontaktis olnud USA senaatori Armstrongiga.

Seekord tahetakse eriti tähelepanu anda meediasse pääsemisele.

Läbirääkimised on juba olnud Tiiu Leekiga, kuid vastus pole selgunud.

V Inimõiguste Konverents BVL korraldusel viib balti rahvaste püüdlused USA rahvajuhtide ning rahva teadvusse. Seda saab teha hästiorganiseeritud meedia vahendusel.

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE
HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9
PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Tel. 291-5054, kodus 423-5716

PLUMBING, HEATING & REPAIRS
Eesti ettevõte
Õli-, gaasi- ja elektriahjud ● Korstnavoodrid (chimney lining).
● Ahjude puhastamine.
Tel. 275-1280 — Roland Kullik

AINUKE EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9
Omanik LINDA SEPP
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Avatud 7 päeva nädalas. Lillede koju viimine.

külalistele, anti neljale ka-
neks „ESTO '84 album".
itee ja ESTO '84 esimees
e minister Tony Ruprecht,
a David Johnson ja Läti
Foto: Vaba Eestlane

Konverents

iusel on eelmistel aastatel
imõiguste konverentsi. Tä-
b 23. märtsil ja kõnelejaks
A poliitikuid ning avaliku
ell 9 homm. ja kestab kel-
õhtul kokteiltunni ja järg-
juhatajaks on BVL abipre-

Konverentsil on päevakorras
m põhilist küsimust: USA presi-
ndi resolutsioon ÜRO's Balti rii-
e mittetunnustamisest muuta
liseks; selle resolutsiooniga
stas president Ronald Reagan,
d seda on igal aastal uuesti
ngressi poolt vastu võetud. Ve-
stamine Balti riikides ja Kaisa
ndpere väljalubamise aktsioon,
lleks on pidevalt tehtud tööd ja
ntaktis oldud USA senaatori
mstrongiga.

eekord tahetakse eriti tähelepa-
anda meediasse pääsemisele.
äbirääkimised on juba olnud
iiu Leekiga, kuid vastus pole
elgunud.

Inimõiguste Konverents BVL
raldusel viib balti rahvaste
üdlused USA rahvajuhtide ning
.va teadvusse. Seda saab teha
stiorganiseeritud meedia vahen-
sel.

LILLEÄRI
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK
FLORIST
le koju viimine. LTD

Head sõpra

LAINE LILL'e

mälestab kurbuses

perekond KONDRATAS

Lugupeetud klubiliiget

ÜLO TAMMER'it

mälestab leinas

T. E. AIANDUSKLUBI

Pensionärid tähistasid Eesti Vabariigi aastapäeva

Neljapäeval, 20. veebruaril toimus Toronto Eesti Pensionäride Klubi pärastlõunane koosviibimine kohvilauas, millest osa võttis ligemale 400 klubi liiget.

Seekordse koosviibimisega klubi tähistas Eesti Vabariigi 68. aastapäeva, mida sisustasid pensionäride laulukoor, segakoor, kanneldaja Oskar Haamer, solistid A. Aasma ja G. Soans.

Kavalise osa avas lühikese sõnavõtuga klubi esinaine Frieda Terts, koovides kõigile head vabariigi aastapäeva ja märkis, et täna ei pühitseta mitte vabariigi aastapäeva, vaid tähistatakse seda,

kuna aastapäeva pühitsemine ja aktus toimub eeloleval pühapäeval, 23. veebruaril, millest soovitas rohket osavõttu.

Eeskavalise osa avas klubi naiskoor Margit Viia juhatusel. Rahvarõivais koor laulis taani rahvalaulu „Põhjamaa väljadele", soome viisi „Mu sünnimaa", kus koorisolistiks oli Gerda Klaar. Lisapalaks P. Tammeveski „Mu kodumaa".

Duett A. Aasma ja G. Soans laulsid Oskar Haameri kandle saatel „Kodukotus", G. Soans üksi „Isamajakene". Mõlemaile anti rohkesti aplausi.

Segakoor laulis Margit Viia juhatusel C. Kreegi „Ma kõndisin vainul" ja K. A. Hermanni „Isamaa mälestus", misjärel vaimulik osa alagas õp. E. Pähni jutlusega, valides oma vaimuliku kõne aluseks apostel Pauluse üteluse: „Vabaduseks on Kristus meid siia kutsunud". Ta rääkis vabaduspüüdlusist kauges minevikus, meie esivanemate raskest kaotusest raudrüütlite vastu.

Kuid vabaduse idee ja aade on sama vana kui inimkond. Vabadus on Jumalast pärandatud anne.

Meie rahvas on aastasadu pidanud elama orjaisandate all. Praegused orjastajad on küll alistanud meie rahva, kuid ei ole suutnud orjastada nende vaimu ja nende vabaduse püüet. Kui vaba maailm ei kuula ega arvesta sellega, siis võivad nad saada sama saatuse osalisteks kui balti rahvad.

Palves palvetas ta nende eest, kes võitlevad vabaduse eest, nende eest, kes langesid, et meie võisime põgeneda ja elada. Ta palvetas kannatava kodumaa ja rahva eest, sest meie ei ole neid seal unustanud. Selle järele aktuslik osa lõppes J. Aaviku lauluga „Hoia, Jumal, Eestit".

Klubi väsimatud perenaised pakkusid kohvi rikkalikult kaetud laua juurde.

Lõpuks esinaine F. Terts tänas soliste, õpetajat, koorijuhti, perenaisi ja arvukalt kohale tulnud külalisi. Ta ütles koosviibimise kohta,

et „täna tähistame kolme päeva: põlevad küünlad laudadel märgivad 2. veebr. küünlapäeva, vastlakuklid eilast vastlapäeva ja Eesti Vabariigi aastapäeva."

Kuna saalis toimus allkirjade kogumine ÜRO apellile, siis palus ta kõigil sinna oma alikrjad anda.

Järgmine klubi koosviibimine toimub 20. märtsil, kus esineb külalisena ka Toronto Eesti Segakoor.

J.S-gi

Vancouveris räägiti armastusest

E. Kultuuri Ühing Kanadas (EKÜK) järjekordne loenguõhtu toimus 14. veebruaril Meie Kodus Vancouveris. Kuna see oli ühtlasi valentinipäev, siis oli teemaks „Armastus". Samaks õhtuks oli ilmatark andnud lumetormi-hoiatuse. Lumi Vancouveris tähendab paanikat: keegi ei taha autoga sõita. Nii oli kohal 30 julget, kes ka hiljem häs i koju said, sest lumetorm algas alles peale kesköödi oma tavalise kaosega tänavatel ja maanteedel.

Üldiselt konservatiivne eestlaskond võis ka karta teemat — mine tea, milline „love-in" või seksikliinik see võib olla!

Hilja Hansson moderaatorina juhatas ringikujulise grupi diskussiooni. Kahjuks puudusid noorema põlve esindajad, kes oleksid lisanud väärtuslikku materjali oma seisukohtade näol. Armastust käsitati mitmes liigis: romantika, perekonna-, isamaa-, enese- ja ligimesearmastus.

Avasõnaks valitud apostel Pauluse 1. kirja 13. peatükk ja hiljem eteldud sobivad luuletused andsid tagapõhja mõttevahetusele.

Selline keskusteluline formaat näis meeldivat osalejaile, eriti kuna seda meie ühiskonnas nii vähe kasutatakse.

Valentini-päevaline meelolu jätkus hiljem kohvilauas, kus osavad daamid Krista Tanneri, Mara Pütsepa ja Erli Lepiku organiseerimisel olid katnud hurmava laua südamekujuliste võileibade, kookide ja küpsistega. On väga tore, et vähemalt kord aastas võime otse legaalselt rääkida tunnetest, mida tüüpiline eestlane tavaliselt varjab.

Järgmine loenguõhtu Meie Kodus toimub 14. märtsil.

Siis esineb meie tuntud maailmarändur Tõnis Tutti,

kes räägib oma viimasest aastapikkusest matkast ja elust Euroopas koos valgupiltidega.

HMH

RASKE HAIGUSE LÄBI LAHKUS MEIE ARMAS
ÕDE JA TÄDI

HILDA MEIUSI

neiuna LEPIK

sündinud 18. oktoobril 1904 Saaremaal
surnud 20. veebruaril 1986 Vancouveris, B.C.

Leinavad

vend ALBERT LEPIK abikaasaga
õde LINDA VÄHEJAUS
vend PAUL LEPIK perekonnaga
vend WILLIAM LEPIK lastega
JAAN LEPIK
PETER LEPIK perekonnaga
LIA CRAVEN perekonnaga
VELLO NOBLE perekonnaga
AARE KUUSK lastega
VENNAD perekondadega kodumaal

Nägemiseni ülestõusmise hommikul.

Armast lahkunud

TIIT HOLMBERG'i
perekonnaga

mälestab

HIIDLASTE SELTS

Mälestame kurbuses armast sugulast

HILDA MEIUSI'i

Leinas

L. ja J. VAHTRA
H. MEIUSI
A. MEIUSI
R. MEIUSI
M. MEIUSI perekonnaga
SUGULASED Kodu-Eestis ja võõrsil

Puhka rahus!

Mälestame leinas

ÜLO TAMMER'it

OSKAR LEPIK perekonnaga
OSVALD RUMBERG perekonnaga

Armast sõpra

VERNER'it

leinavad

AINO, PEETER ja LAPSED

Leinateateid

USA-s Poughkeepsies suri 19. detsembril Pilvi Vana sündinud 19. veebruaril 1943 Muhus.

Rootsis Vargardas suri 22. detsembril Osvald Järvsalu, sündinud 3. novembril 1905 Pranglis.

Stokholmis suri 27. detsembril Marie Hansson, sündinud 11. detsembril 1899 Tallinnas.

LAHKUS OOTAMATULT MINU ARMAS ABIKAASA JA MEIE KALLIS EMA

ANNE LIIS LEPIK

neiuna OJAMAA

sündinud 23. veebruaril 1939 Tartus

surnud 22. veebruaril 1986 West Vancouveris, B.C.

Valusas leinas

abikaasa WILLIAM
tütar CHRISTINE abikaasaga
tütar VAIKE
poeg ALEX

Meie ei unusta Sind iialgi.

Ootamata surma läbi lahkus minu armas tütar ja meie õde

ANNE LIIS LEPIK

neiuna OJAMAA

sündinud 23. veebruaril 1939 Tartus
surnud 22. veebruaril 1986
West Vancouveris, B.C.

Sügavas leinas

ema HELENE
vend HEIKI abikaasaga
vend PETER perekonnaga

Armastus ei väsi iialgi.

Mälestame leinas kallist

ANNE LEPIK'ut

surnud 22. veebruaril 1986 Vancouveris

ABEL ja EVA LEE
MARGUS, MARGARET ja LAURA LEE

MÄLESTAME LEINAS SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST VENNANAIST JA TÄDI

ANNE LIIS LEPIK'ut

PAUL ja ERLI LEPIK perekonnaga
ALBERT ja ANNI LEPIK
JAAN LEPIK
PETER LEPIK perekonnaga
LINDA VÄHEJAUS
LIA ja WAYNE CRAVEN perekonnaga
VELLO ja NITA NOBLE perekonnaga
ENDEL ja MAIRI MEIUSI perekonnaga
AARE KUUSK lastega
SUGULASED Kodu-Eestis

Puhka rahus, armas Anne!

Ootamatult lahkunud

ANNE LEPIK'ut

mälestavad kurbuses

EDGAR LIIK perekonnaga
MARIE TIKKER

Unustamatut sõpra

ANNE LEPIK'ut

leinavad

PENT ja MAIA TIKKER
LEMBIT VAIMEL
NIINA VAIMEL
ZINA LUKASHEWITSCH

OMA ENDIST KAASTÖÖLIST

VERNER PETERSON'i

mälestab leinas

VARAMÄE CONSTRUCTION LTD.

Õnnetu surma läbi lahkunud

Tiit, Helgi ja Desiree HOLMBERG'i

mälestavad

perekond RÜÜTEL
perekond KIPPEL
LEMBIT PUUSEPP
HELEN KOMPUS Austraalias

Mälestame

ja avald
lastega

Armast perekonnasõpra

VALENTI

surnud 24. veebr

mäles

Eestlaste poolt eelistatud ja t

MATUS

Matusemaja on üle 115. aast
tot sama perekonna poolt väl
Moderniseeritud avarad ruum
küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas

ROSAR-M
FUNERAL H

T. L. MORRISON

467 Sherbourne St., T
Telefon

GARDE
FLOWERS & GI

Tel. 466-1951

Värsked ja esmaklassilised
KUNSTKÄSITÖID KINKID
NAHKTÖÖD, PUUNIKER

Räägitakse eesti, lä

MÄLESTAME LEINAS VARALAHKUNUD ARMAST

ANNE LEPIK'ut

ja avaldame siigavat kaastunnet abikaasa VILLILE,
lastele ja omakstele

Kaastundes

KÄRTU ja JAAK SELDE
HELMI ja HANS SELDE
MARJE ja ALAR SUURKASK
SIINA ja JAKOB KEMBI
MAIDA KOPPEL
LIISI JÄÄLAID

Mälestame kurbuses armsaid sugulasi

HILDA MEIUSI'†

ja

ANNE LEPIK'ut

ja avaldame kaastunnet poja ENDLILE lastega ja abikaasa VILLILE lastega

ALEKS ja ENDLA AAVIK

Armast perekonnasõpra

VALENTIN ERIKS'it

surnud 24. veebruaril 1986 Torontos

mälestavad kurbuses

MARA NIPPAK
IVAR NIPPAK perekonnaga
TOOMAS NIPPAK perekonnaga

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

---

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
KUNSTKÄSITÖID KINKIDEKS: EHTED, MEREVAIK, NAHKTÖÖD, PUUNIKERDUSED, KERAAMIKA.

Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc.,LL.B.
TOOME & PEASE
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 537-0996
IGAL ALAL

ANDRES OLVET, LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Uukkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110

ARSTID

DR. S. BROGOWSKI
OPTOMETRIST (OPTIK)
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES AVE.
AT HOWARD PARK

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E. 1044

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

ILMUS:

Vera Poska-Grünthal
„ELU JÄTKUB VÕÕRSIL"
mälestuste raamat fotodega
Hind $15.— pluss saatekulu 50 c
Saadaval VABA EESTLASE talituses

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $45.—,	kokku	$107.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $23.—,	kokku	$57.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $11.50,	kokku	$29.50

USA-s:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $49.—,	kokku	$111.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $25.—,	kokku	$59.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $13.—,	kokku	$31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — kolmapäeval ja reedel

Reedel, 28. veebruaril 1986 — Friday, February 28, 1986

Sõjategevus Iraani ja Iraagi vahel elavnes

MANAMA — **Tuhanded sõdurid mõlemal võitleval poolel olevat saanud surma ja haavata hiljuti peetud ägedais lahinguis Iraani ja Iraagi vahel. Iraak kinnitas teateid, et Iraani väeosad on vallutanud ühe saare strateegilises Shatt al-Arab veeteel. Iraan ütles, et nende üksused on surmanud või haavanud 4000 iraagi sõdurit ja vangistanud 900. Iraak teatas 1800 iraanlase surmamisest.**

Iisraeli luureametnikult saadud teadetel Iraan on kogunud üle 100.000 sõduri, revolutsiooni kaardiväelase ja vabatahtliku võimalikuks „inimlainega rünnakuks" iraagi üksuste vastu, kes kaitsevad Bagdadi maanteed. Iisraeli ohvitseri arvates olevat rünnakul vähe väljavaateid õnnestumiseks, kuna iraagi relvad on paremad ja kaitse hästi organiseeritud. Iraagil on 6—10 diviisi 10—14 iraani diviisi vastu. Vältimaks iraanlaste atakki on Iraak üleujutanud maa-ala kahe armee vahel, rajanud miinivälju, kaevanud tankitõrje kraave ja ehitanud kindlustatud positsioone.

Soome vabatahtlikele Eesti Vabadussõjas püstitatud monument Helsingis. Foto: Vaba Eestlane

Castro otsib koostööd kirikuga

HAVANNA — Kuuba katoliku kirik alustas nädalapikkust konverentsi leidmaks teid kuidas tugevdada aktiivsust ilma, et satuks konflikti kommunistliku parteiga. Rahvuslikust konverentsist võttis osa 181 piiskoppi, preestrit, nunna ja leid. See oli organiseeritud valitsuse täielikul nõusolekul, kuna Fidel Castro tahtvat parandada suhteid Vatikaniga.

Mandela ametiühingu aupresidendiks

JOHANNESBURG — Lõuna-Aafrika suurim mustade ametiühing valis vangistatud mustade juhi Nelson Mandela eluaegseks presidendiks ja lubasid, et nad marsivad vanglasse ametiühingu kaardi üleandmiseks. Mandela on olnud vanglas aastast 1964, kui ta mõisteti süüdi valgete valitsuse vastu võitlemisel. Lõuna-Aafrika valitsus pakkus teda venelastele Shtshransky vastu väljavahetamiseks, kuid venelased ei nõustunud.

Aafrika näljahäda pole möödunud

ÜRO — Üllatuslik nälg, mis puudutas 20 Aafrika riiki, on praegu kergenemas, aga kuni 19 miljonit inimest on siiski jäänud näljaohu ähvarduse osalisteks Kuni 881 miljonit (USA) dollarit on vaja sel aastal hädaliste abistamiseks. Paremad lõikused mitmes Aafrika riigis ei vabasta internatsionaalseid ühiskondi abistamise vajadusest ja ekslikust optimismist. Kuus kriitilisemat Aafrika riiki on Angoola, Botswana, Cape Verde, Etioopia, Mosambik ja Sudaan.

15000 matuserongkäigus

ADEN — Kuni 15000 leinajat ühinesid protsessiooniga Lõuna-Jeemeni endise presidendi Abdul-Fattah Ismaili ja kahe teise prominentse mõrvatud poliitiku matusel, kes mõrvati möödunud kuul peetud võimu ülevõtmisel. 47-aastane Lõuna-Jeemeni marksistliku ideoloogi surmast teatati alles 9. veebr., neli nädalat pärast surma.

$22.200-line toetus Bibliograafilisele Klubile

Küllakutse Tartu Instituudi XV aastapäevale

Kolme autori loengu ajal, 9. veebruaril, täitus 15 aastat sellest, kui Tartu College'i nõukogu asus rakendama oma põhikirja hariduslikke ülesandeid ja otsustas asutada instituudi millele järgmisel aastal vastuvõetud statuudi järele sai nimeks Tartu Instituut.

Esimese viieteistkümne aasta jooksul on peetud avalikke loenguid, jagatud stipendiume eesti üliõpilastele, antud nõu Eestit ja eestlasi puudutavas ainevallas ning asutatud raamatukogu ja arhiiv. Instituut okupeerib 100 ruutmeetrit põrandapinda ja katab 350 jooksvat meetrit riiuleid. Raamatud on annetatud heade inimeste poolt, viimaseil astail on korrastustöö tehtud 6—8 talgutöölise poolt, paarkümmend päeva aastas.

Tööd aga on rohkem ja sellega toimetulekuks moodustati möödunud aasta lõpul üks uus suurem grupp, mille nimeks valiti Bibliograafia Klubi. On vaja rõhutada, et see klubi on iseseisev organisatsioon, iseseisva arvepidamisega, aga töötab Instituudi raamatukogus, arhiivis ja selle huvides.

Rõõmustavaks ja oluliseks küljeks selle juures on, et föderaalvalitsuse „New Horizons" programmist anti klubile üle 22.000-dollariline toetus eelarves ettenähtud vahendite ja varustuse ostuks.

Klubi esimeseks ürituseks on end tutvustada ja ta teeb seda tähistades Tartu Instituudi 15. aastapäeva. Selle teemaks on meenutada üle 450 aastat vanu eesti raamatuid ja üllatavalt palju nüüdisaegseid eesti autorite töid Kanadas. Sõnalises osas Abel Lee räägib raamatu kuuest ehk vammusest, Emil Eerme räägib ühest teisest ilustamiseviisist-eksliibristest, mida mõlemad illustreerivad valguspiltidega. Angelika Palm tutvustab meile esimesi eesti raamatuid, Aino Müllerbeck räägib raamatuist seoses Esto'84-ga ning Paul Truupere vestleb trükitehnikast. Nendele on välk-vahelugemisi Ellen Prostang'ilt, Ellen Irs'ilt ja Endla Kannel'ilt. Paratamatult on paar sõna ka Tartu Instituudist ja sellest mida Bibliograafia Klubi kavatseb teha ning kuidas selle lõbusa ja kasuliku ajaviitega saab ühineda.

Nii siis, pühapäeval 2. märtsil kell 14.00 on „Tartu" uksed pärani valla. Näitus kestab kuni kell 19-ni ja on avatud ka esmaspäeval kell 16.00 kuni kell 19.00. Sissepääs on vabatahtliku maksu eest, kohvi on kuum ja kringlit pakutakse ka. Tere tulemast! ütleb

Bibliograafia Klubi

Vajatakse

LAPSEHOIDJAT

17. märtsist—27. juunini 5 päeva nädalas kell 8—5 Eesti Maja lähedal. **Hel. tel. 425-4554**

Tallinna Linna II Tütarlaste Gümnaasiumi vilistlaste ja endiste õpilaste järjekordne

KOOSVIIBIMINE

toimub Torontos teisipäeval, 18. märtsil. Registreerida tel. 423-2359

222-2525
TORONTO, CANADA

Airlift Limousine SERVICE LTD.

24 HOUR SERVICE

KÜSIGE LIMUSIINI
nr. 06 VELI
(pikendatud Mercedes)
nr. 50 AULIS
(pikendatud Lincoln)

Tel. kodus
773-0085

Omanikud soomlased

KÕIKIDEKS SÜNDMUSTEKS, ERITI PULMADEKS!

Üks mõnus pärastlõuna

Möödunud nädalalõpul, pühapäeval, 16. veebruaril toimus Tartu College'i kohviku ruumes Eesti Ohvitseridekogu Kanadas järjekordne, seekord E.V. 68. aastapäeva raames perekonnaõhtu liikmetele ja nende külalistele. Ilus pehme talveilm oli kokku toonud, vaatamata tegevusrohkele nädalalõpule, 57 liiget ja nende külalist.

Õhtu avas Kogu sekretär ltn. Endel Reinas, kutsudes leinaseisakuga mälestama aasta jooksul manalasse varisenud Kogu liikmeid: kapten Johannes Langelit ja ltn.-vet. dr. Evald Sõerdi. Edasi viis kõneleja kuulajad Eesti Vabariigi sünni juurde, esitades lõpuks küsimuse: „Mis meil oleks siis olnud, kui poleks toimunud Vabariigi sündi?"

Edasi sai sõna Kogu esimees kapten KSD August Nõmmik, kes tutvustas kuulajaile just alanud balti pagulaste ühist suurt aktsiooni — 6 miljoni allkirja kogumiseks Balti vaatleja koha saamiseks ÜRO-sse.

Söögipalve ütles ltn. Oskar Haamer, mille järel lasti kuumal ja maitsval viini shnitzlil hea maitsta. Perekondlikult intiimses ja hubases vestluses jõuti kohvini. Siin tehti teatavaks, et kohvi juurde kuuluv konjak ja liköör oli annetatud äsja manalasse varisenud Kogu liikme dr. Evald Sõerdi lese Eili Sõerdi poolt, sooviga see tema lahkunud abikaasa mälestuseks juua.

Kogu õhtut saatis mõnusa akordionimuusikaga Roman L., kellele seltsis viiuliga ltn. Alexander Kerk. Kuigi ruumi akustika pole soodne instrumendile nagu viiul, aitas see meeleolu tõstmiseks suuresti kaasa. Tõsise kunstilise elamuse andis oma luletuse „Mälestuste killud" esitamisel Elga Niglas. Päeva väärikust aitas tõsta veel meie vaimusuuruse kirjanik Arved Viirlaidi, kui ka Vabadussõja veterani major Boris Leemani kohalolek. Lõpuks avastati ka sünnipäevalaps, kelleks osutus ltn. Elmar Pojo, kellele lauldi „Ta elagu!"

Jalakeerutuse ning sõpradega juteldes möödusid mõnusad tunnid, kuni Kogu esimees tänas õhtu korraldajaid ltn. Elmar Silma ja ltn. Endel Reinast ning soovis osavõtjaile kõike head, kuni järgmise üritusenì.

Peoline

PARIMAD AUTOD —
PARIM GARANTII —
PARIMAD OSTUD —
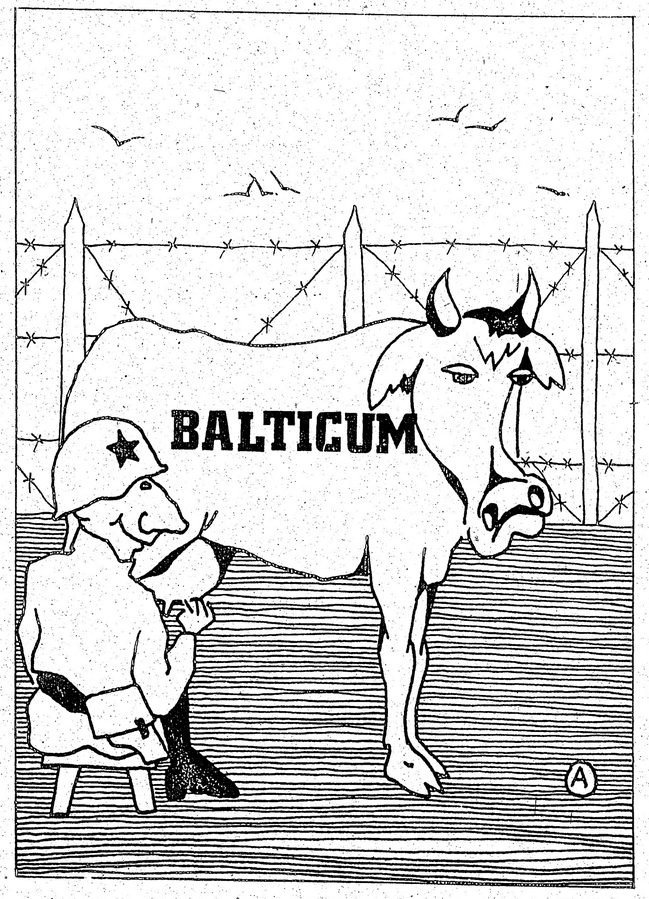
BILL KUNNAS
298-7600, kodus 498-8337
SCARBOROTOWN
DODGE & CHRYSLER LTD.
4960 Sheppard Ave. E.
Scarborough